

Datum

29 november 2015

Protokoll fört vid möte i övervakningskommittén för **landsbygdsutvecklingsprogram för landskapet Åland och Ålands strukturfondsprogram, Entreprenörskap och kompetens, programperioden 2014-2020.**

Sekretariatet för den gemensamma övervakningskommittén.

Tid: Torsdagen den 17 november 2016 kl. 10.00 – 12.19

Plats: Alandica Kultur och Kongress, Strandgatan 33, 22 100 Mariehamn
Konferensrum Ramsö

Närvarande:

Linnéa Johansson, ordförande, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
(föredragande §§ 1-3, 10-11)
Henry Lindström, Ålands Producentförbund r.f.
Kerstin Lundberg, Pro Agria Ålands Hushållningssällskap r.f.
Lena Nyman-Wiklund, Höghskolan på Åland
Tomas Urvas, Ålands kommunförbund
Mikael Holm, Ålands handikappförbund r.f.
Henrik Lagerberg, FFC:s lokalorganisation på Åland
Anders Ekström, Ålands Näringsliv r.f.
Soile Warttinen, Ålands Natur och Miljö r.f.
Elisabeth Storfors, utbildnings- och kulturavdelningen, Ålands landskapsregering
Bodil Karlsson, finansavdelningen, Ålands landskapsregering
Susanne Vävare, miljöbyrå, Ålands landskapsregering

Föredragande:

Susanne Strand, byråchef och programansvarig Eruf/ESF, näringsavdelningen,
Ålands landskapsregering (5,7 §§)
Sölve Högman, byråchef och programansvarig Ejflu, näringsavdelningen, Ålands
landskapsregering (6,8 §§)
Leif Franzell, finansieringshandläggare, näringsavdelningen, Ålands
landskapsregering (§ 4)
Leila Lindström, programansvarig, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
(§ 4)

Övriga närvarande:

Mr. Laurent Sens, Generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och lika
möjligheter (DG EMPL), Europeiska kommissionen (§9)
Ms. Miia Rossi-Gray, Generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och lika
möjligheter (DG EMPL), Europeiska kommissionen
Mr. Pekka Jounila, Generaldirektoratet för regionalpolitik (DG REGIO),
Europeiska kommissionen
Mr. Kai Heikkilä, Generaldirektoratet för jordbruk (DG AGRI)
Tomas Fellman, finansieringshandläggare, näringsavdelningen, Ålands
landskapsregering

Kenneth Åkergård, finansieringshandläggare, näringsavdelningen, Ålands
landskapsregering
Matias Sommarström, handläggare, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
Christel Lindholm, koordinator, näringsavdelningen, Ålands landskapsregering
Alexandra de Haas, LAG, Leader Åland r.f.

Ms. Yvonne Tizard, tolk
Ms. Gerd Mattsson, tolk

1 § Mötets öppnande.

Ordförande Linnéa Johansson hälsade kommitténs medlemmar, kommissionens representanter samt alla övriga närvarande välkomna till ett möte med en komprimerad tidtabell. Ordförande konstaterade därefter ledamöternas och de övriga deltagarnas närvaro. Mötet konstaterades sammankallat på behörigt sätt och därmed beslutfört och öppnat.

2 § Godkännande av dagordningen.

Ordförande presenterade den föreslagna dagordningen och inbjöd kommissionens representant L. Sens att under § 9 övriga ärenden informera om kommissionens förslag till justering av den fleråriga finansieringsramen för samhallningspolitiken.

Beslut: Dagordningen för mötet godkändes.

3 § Ärenden för kännedom.

Ordförande informerade om kommissionens beslut att godkänna årliga genomföranderapporterna för strukturfonderna och jordbruksfonden (bilaga 1-2).

Hon informerade därefter om att förvaltningen fått information om tilldelning av ytterligare 29 000 euro från strukturfonderna som kommer att förutsätta att förvaltningen kommer att utarbeta ett förslag till ändring av programmet med förslag hur dessa medel fördelas. Hon bedömde att tillskottet är relevant att fördela till åtgärder finansierade av socialfonden. Kommissionen har bl.a. föreslagit prioriterade områden såsom ungdomsarbetslöshet och migrationsåtgärder i samband med översynen av den fleråriga finansieringsramen.

Beslut: Informationen antecknades för kännedom.

4 § Programändring 2 (Ålands landsbygdsutvecklingsprogram).

Förvaltningsmyndigheten hade till mötet förberett ett förslag till ändring av programmet i enlighet med bilaga 3.

Ansökan om programändring föreslog

- ändringar av beskrivningen av de allmänna villkoren som gäller för mer än en åtgärd till följd av landskapsregeringens beslut den 30 juni 2016 (ÅFS 2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater i jordbruket. Beslutet ersätter det tidigare beslutet från år 2000 (ÅFS 2000:79).

- att i större omfattning tillåta minskning och överföring av jordbruksmark inom åtgärden M10 Miljö- och klimatvänligt jordbruk och åtgärden M11 Ekologiskt jordbruk.
- att möjliggöra omvandling och justering av åtaganden inom åtgärden M10 Miljö- och klimatvänligt jordbruk och M11 Ekologiskt jordbruk för att anpassa produktionen till nya förutsättningar på gården, speciellt vid generationsväxlingar och vid överföring av hela eller delar av jordbruksföretagets besittning,
- att stärka konkurrenskraften och värna miljön inom lantbruksproduktionen genom att bevilja investeringsstöd, åtgärd M04 Investeringar i fysiska tillgångar, i modern bevattningsteknik som minskar användningen av vatten i förhållande till mängd producerad gröda.

Leila Lindström presenterade förslaget till ändring av åtgärden M10 och M11 i enlighet med bilaga 4.

Leif Franzell presenterade förslaget till ändring av åtgärden M04 Investeringar i fysiska tillgångar <https://prezi.com/ixmbd6acu1al/bevattning/>

Kommissionens representant Kai Heikkilä konstaterade att regelverket för bevattning är komplicerat men att det nu liggande förslaget har förbättrats betydligt avseende villkor för vattenuttag och ny teknologi. Han bedömde att det finns möjligheter att få det godkänt även om tekniska detaljer ännu kvarstår. Programändringsförslaget behöver ännu kontrolleras i förhållande till förhandsvillkor för Ålands del.

Henry Lindström ställde sig positiv till alla förändringsförslag och konstaterade att en förståelse för vårt överskott av vatten för bevattning kan ge en win win situation genom att nyttja möjligheten på grödor för att effektivare ta till vara näringsämnen i marken och under förutsättning det görs på rätt sätt minska urlakningen av desamma.

Lagerberg betonade att förslaget gällande bevattning är viktig för Åland och i synnerhet för att trygga sysselsättningen inom livsmedelsindustrin.

Soile Warttinen betonade också betydelsen av bevattning och det behov som finns av detta på fältet.

Ordförande avslutade diskussionen med att betona att förslaget stöder både målsättningen om en ökad konkurrenskraft och ett hållbart jordbruk.

Beslut: Förslaget till programändring godkändes i enlighet med bilaga 3. Besluts samtidigt ge förvaltningen fullmakt till mindre justeringar vilka ännu kan uppstå när ärendet behandlas i kommissionen.

5 § Nulägesbeskrivning och e-förvaltning, status (Ålands strukturfondsprogram).

Susanne Strand presenterade status (bilaga 5) för genomförandet av programmet avseende den finansiella implementeringen och framsteg mot programmets uppställda mål. Under 2016 har en andra ansökningsomgång utlysts för vardera fonden. En första och andra delredovisning med lägesrapportering har lämnats in för de projekt som beviljats finansiering. De första utbetalningarna har gjorts till stödmottagarna under 2016. Delredovisning 2 är delvis ännu under beredning och komplettering. Den samlade bedömningen utifrån de handlingar och uppgifter förvaltningen har är att prognosen för att uppnå målsättningarna för resultatreserven 2018 är goda.

Hon presenterade även vidtagna åtgärder för att främja jämställdhet genom ett flertal riktade utbildningstillfällen för landskapsregeringens personal, planerade insatser avseende tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar, samt framtagande av en ”utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland”. Agendan är framtagen under 2016 i ett brett partnerskap och innehåller en vision, sju strategiska utvecklingsmål fram till år 2030, förslag på indikatorer och stödstrukturer för agendans förverkligande. Den innefattar också områden som jämställdhet, lika möjligheter och tillgänglighet. Landskapet har initierat och koordinerar arbetet för ett hållbart Åland 2051.

Därefter presenterade Strand genomförda kommunikationsinsatser och synligheten av programfinansierade projekt under året genom huvudsakligen riktad information och bevakning av projekt i media. I början av december är ett informationstillfälle i form av en kapitalmarknadsdag inplanerad tillsammans med Ålands näringsliv och Ålands utvecklings Ab. Vid det tillfället erbjuds möjligheter att sprida information om programmet och de stödmöjligheter som finns. Eftersom redan en stor del av programbudgeten är uppbunden planeras för nästa år ett informationstillfälle med inslag av best practise.

Färdigställandet av det elektroniska ärendehanteringssystemet och utnämningen av myndigheter har blivit mycket kraftigt försenat. Stödansökningarna har genomförts i det elektroniska administrationssystemet men betalningarna som gjorts har ännu verkställts utanför systemet. Till följd av att systemet inte är färdigutvecklat har utnämningen av myndigheter försenats i samma utsträckning eftersom det är en förutsättning som måste uppfyllas. Det är samtidigt en förutsättning för att kommissionen ska godkänna utbetalningar från fonderna. Landskapsrevisionen har fått ta del av det material som är färdigt. Målsättningen är att färdigställa arbetet så snart som möjligt.

Strand avslutade presentationen med att informera att utvärderingen av programmet har bjudits ut i två omgångar genom öppen upphandling. I den första upphandlingen uppfyllde inte det inlämnade anbudet de formella kraven varvid anbudet förkastades och uppdraget bjöds ut på nytt. Beslut i ärendet har ännu inte fattats.

Anders Ekström bekräftade att datum för den inplanerade kapitalmarknadsdagen redan är fastställd. Han noterade att uppföljningen av projekten är sen i uppstarten av projekt och en viss tidsförskjutning är inbyggd i systemet med halvårsintervall för uppföljningen till landskapsregeringen men att det kommer att förbättras.

Bodil Karlsson informerade om landskapsregeringens arbete med att integrera hållbarhetsredovisning i landskapsregeringens årsredovisning och poängterade betydelsen av basvärden för en bra uppföljning. Den första versionen är planerad bli klar år 2018 men spår av densamma kommer redan att synas i redovisningen 2017.

Laurent Sens önskade få ett förtydligande angående prognosen för uppfyllande av målen för resultatreserven varvid S. Strand intygade att den ser bra ut. L. Sens önskade därefter få en tidtabell för utseende av myndigheter för programmets genomförande varvid Strand inte längre kunde lova en sådan men att frågan är högprioriterad.

L. Sens efterhörde hur arbetet med tillgänglighet utöver det fysiska implementeras och Strand exemplifierade med bl.a. landskapsregeringens hemsida som är anpassad till synskadade. För närvarande pågår i förvaltningen en tillgänglighetsinventering vilken inbegriper flera aspekter än den fysiska.

Beslut: Antecknades för kännedom

6 § Nulägesbeskrivning och e-förvaltning, status (Ålands landsbygdsutvecklingsprogram).

Sölve Högman presenterade genomförandet i programmet enligt http://prezi.com/oity43hvk9zk/?utm_campaign=share&utm_medium=copy&rc=ex0share

Han konstaterade att det har varit en haltande process då e-systemen inte varit i gång till alla delar. Av samma orsak har implementeringen av alla åtgärder i programmet inte påbörjats.

Under året har den nya landskapslagen om finansiering av landsbygdsnäringar trätt i kraft och det övriga regelverket är beslutat. Det som kvarstår är dokumenteringen av rutiner och därtill hörande dokument vilka hänger ihop med utvecklandet av e-systemen.

Utbetalningarna har verkställts sent vilket även framgick i den årliga genomföranderapporten 2014-2015 och först i oktober 2016 kunde utbetalningarna för de arealbaserade stöden för stödåret 2015 slutföras. För stödåret 2016 har förskottsbetalningarna (85 %) för kompensationsersättning verkställts och under den inkommande veckan kommer förskottsutbetalningarna för miljöersättningarna att betalas ut. De åländska lantbrukarna har fått sina betalningar betydligt senare än de fastländska men nu börjar tidtabellen bli mera samordnad.

Eftersom systemen inte är klara har det varit svårt att följa upp miljöersättningarna och stöden för ekologisk odling. Bedömningen är ändå att det kommer bli svårt att göra nya ekoavtal 2017 till följd av det hittills över förväntan stora intresset för ekologisk odling.

Utlysande av ansökningsomgångar har inte tillämpats för lantbruksinvesteringar utan stöden har beviljats löpande. 9 startstöd har beviljats vilket är ett rätt bra resultat och det finns ett visat intresse för den obligatoriska utbildningen.

Sex projekt har beviljats finansiering för livsmedelsförädling och det återstår 863 000 euro i programbudgeten.

Angående resultatreserven oroar den långa förverkligandetiden i projekten och utbetalningstakten men bedömningen är att de uppställda målsättningarna uppnås.

Programmets arealstöd har under år 2016 kommunicerats via webbsända infotillfällen. I nyhetsbrevet Jordbruksbyrån informerar om aktuella frågor i förhållande till landsbygdsprogrammet kommunicerats. Social media har brukats men det finns utrymme för att nyttja potentialen ytterligare t.ex. gentemot lantbrukare på olika sätt. I sammanhanget kan nämnas behov av framförallt information men även rådgivning och kunskapsutveckling gällande speciella naturbeteskurser om höga naturvärden. Programåtgärderna kunskap och rådgivning vilka ännu inte implementerats kommer att bli viktiga.

Inför år 2017 kommer kommunikationen att fortsätta genom nyhetsbrev och särskild information om ansökningsomgångar. De nya e-systemen kommer att kräva en specialinsats för att berätta hur de fungerar. Eftersom det finns en efterfrågan på rörliga bilder är ambitionen att kunna förmedla information även på det sättet.

Sölve Högman avslutade med att konstatera att de tillgängliga medlen för ekologisk odling redan är in-tecknade och att intresset är stort också för miljöersättningen och de frivilliga åtgärderna.

Henry Lindström efterhörde möjligheten att inom nuvarande finansieringsram göra omfördelningar varvid Högman svarade att det inte finns utrymme för detta, annat än att göra stora ändringar i programmet som t.ex. att ändra stödnivåer för kompensationsersättningen.

Högman konstaterade att det i programmet sägs att upptaget av frivilliga åtgärder skall utvärderas.

Högman konstaterade samtidigt att informationen till lantbrukarna om betalningsdagar för arealstöden behöver förbättras för att de ska få bättre förutsättningar för att kunna planera sin ekonomi, vilket blir ett mål för år 2017.

Henry Lindström påtalade att landskapsregeringen borde överväga en ökad finansiering till programmet mot bakgrund av dess arbete med hållbarhet och ett ökat utbud av ekologiska produkter.

Högman konstaterade att det inte råder brist på ekologiskt odlad mark men att produktiviteten idag är för låg och där ligger utmaningen för framtiden. Det är viktigt få ut ekologiska produkter och där utgör den ekologiska mjölken ett bra exempel på detta.

Ordförande poängterade att den här situationen bör beaktas i utvärderingssystemet och att övervakningskommittén kan föreslå förändringar i programmet och förslag på omfördelning.

I diskussionen menade Högman att man bör hålla i minnet att målsättningen med programmet är att få ut produkter från jordbruket till livsmedelsindustrin som det primära.

Anders Ekström konstaterade att den hållbara livsmedelsstrategin som utarbetas av näringen bör bli i samklang med det operativa programmet.

Soile Warttainen konstaterade att produktiviten i det ekologiska jordbruket är problemet. En seriös strategi behövs och insatser bör sättas in för omställd areal och effektivera, samordna och planera.

Kai Heikkilä från kommissionen tackade för presentationen och tyckte situationen nu såg bättre ut än vad genomförandet i den årliga genomföranderapporten 2014-2015 visade. Han efterhörde förvaltningens bedömning av måluppfyllelse och Högman konstaterade att trots en viss avvaktan för att göra investeringar till följd av svag lönsamhet bedömde han att dessa kan uppnås.

Heikkilä ville veta vilka erfarenheterna är från tillämpningen av urvalskriterier. Leif Franzell menade att urvalskriterierna kommer att bli mer utslagsgivande när ansökningsomgångar kommer att utlysas. Varje ansökan måste oavsett uppfylla tillräcklig kvalitet genom minimipoäng. När projekten är vitt skilda från varandra är det svårt ställa kriterierna mot varandra vilket är en utmaning i bedömningen.

Tomas Urvas efterhörde hur hämmande de försenade utbetalningarna varit för näringen. Högman menade att för vissa jordbruksföretag med upp till 50 % i stöd av jordbruksinvesteringen ställer det till stora problem för likviditetsplaneringen.

Henry Lindström konstaterade att låga priser, Ukrainakrisen, överproduktion på mjölk, handeln i Finland med stora kedjor som sänker priserna till jordbrukaren har gjort de två senaste åren besvärliga.

Beslut: Antecknades för kännedom.

7 § Utvärdering (Ålands strukturfondsprogram).

Eftersom upphandlingen av utvärderare för strukturfondsprogrammet inte hade avslutats vilket S. Strand informerade om under § 5 upptogs ärendet inte till behandling.

8 § Utvärdering (Ålands landsbygdsutvecklingsprogram).

Sölve Högman presenterade upphandlingen av utvärderare och tidtabellen för uppdraget enligt

http://prezi.com/rrl2kpurifbq/?utm_campaign=share&utm_medium=copy&rc=ex0share

Uppdraget har bjudits ut två gånger enligt ett öppet anbuds förfarande. I den första omgången uppfyllde anbudsgivarna inte de formella kraven varvid anbudet förkastades. Landskapsregeringen har efter bedömning av de inlämnade anbudet i den andra förnyade anbuds rundan beslutat anlita Nordregio för uppdraget till ett sammanlagt pris om 197 742 euro. Landskapsregeringen har för arbetet tillsatt en styrgrupp med ansvar för den direkta styrningen för uppdraget.

Beslut: Antecknades för kännedom.

9 § Övriga ärenden.

Kommissionens representant Laurent Sens presenterade kommissionens justering av den fleråriga budgetramen för sammanhållningspolitiken 2017-2020. För Finlands del innebär det ett tillskott på 5 miljoner euro. Tillskotten av finansiering kommer att bli tillgänglig från 2017 efter att regelverken anpassats. Han

informerade samtidigt om revideringen av lagstiftningspaketet för sammanhållningspolitiken vilken syftar till förenklingar och förtydliganden. Bl.a. föreslås förändringar i tillämpningen av förenklade kostnadsalternativ vilka föreslås bli obligatoriska för alla projekt som överstiger 100 000 euro och finansieras från ESF och Eruf. Förenklingarna avser även förbättra synergierna mellan projektfinansiering och finansieringsinstrument. En ökad flexibilitet inom programmen för att hantera den stora ökningen av invandrare avseende samtliga fonder föreslås. En ny investeringsprioritet föreslås för regionalfonden. För socialfonden föreslås att några indikatorer utgår.

Han informerade även att det i EU:s budget för år 2017 föreslås ökade anslag för Erasmus+, ”Youth Employment Initiative” och Horisont 2020.

Beslut: Presentationen och informationen antecknades för kännedom.

10 § Nästa möte.

Föreslås att nästa möte hålls onsdagen den 31 maj 2016.

11 § Mötets avslutande.

Ordförande tackade övervakningskommitténs medlemmar, tjänstemän och kommissionens representanter för mötet och avslutade detsamma kl. 12.19.

Ordförande
Linnéa Johansson

Sekreterare
Christel Lindholm

EUROPEAN COMMISSION
Employment, Social Affairs and Inclusion DG
Directorate D. Labour Mobility
EMPL.D.5

Ms Linnéa Johansson
Ålands landskapsregering
AX – 22111 Mariehamn
Åland

Brussels,
EMPL/D5

To be sent via SFC2014

TO THE MANAGING AUTHORITY

ACCEPTANCE OF THE ANNUAL IMPLEMENTATION REPORT

**Reference: Entrepreneurship and skills, Åland Structural Fund Programme
2014-2020
2014FI05M2OP001
Annual Implementation Report 2016**

Subject: Acceptance of the Annual Implementation Report 2016

Dear Ms Johansson,

On 30 May 2016 the services of the European Commission received the Annual Implementation Report for the year 2015 relating to Entrepreneurship and skills, Åland Structural Fund Programme 2014-2020 as approved by the Monitoring Committee.

On 6 June 2016 the services of the European Commission declared the Annual Implementation Report admissible.

The Commission services have now finalised the qualitative assessment of the report and have come to the conclusion that the report is accepted.

Nevertheless, I would like to take this opportunity to recommend you to comply as soon as possible with Article 122(3) of the Regulation (EU) 1303/2013 regarding electronic data exchange systems as well as with Article 123 regarding the designation of authorities.

Yours sincerely,

(e-Signed)

HOLTHUIS Egbert

Head of Unit

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT

Directorate G. Rural development programmes II

Brussels,

**Reference: Rural Development Programme for Finland Åland
CCI no 2014FI06RDRP002
Annual Implementation Report 2014-2015**

Subject: Acceptance of the Annual Implementation Report 2014-2015

Dear Ms Johansson,

On 14 June 2016 the Commission services received the Annual Implementation Report 2014-2015 relating to the Rural Development Programme 2014-2020 of Finland Åland. It has been registered in the Commission under reference Ares(2016)2758637 of 14/06/2016.

I would hereby like to thank you and your services for your efforts in preparation of the report, which contains all the information required and we appreciate the clarity of it.

The Commission services have finalised the analysis, and I wish to inform you that we have no observations on the report. Thank you very much for your kind cooperation.

Yours sincerely,

Mario Milouchev
Director

Linnéa JOHANSSON
Avdelningschef
Ålands Landskapsregering
PB 1060
AX-22111 Mariehamn
FINLAND

FÖRSLAG TILL ÄNDRING (2) AV LANDSBYGDSUTVECKLINGSPROGRAMMET FÖR LANDSKAPET ÅLAND FÖR PERIODEN 2014-2020 (CCI 2014FI06RDRP002)

Ålands landskapsregering föreslår följande ändring av landsbygdsutvecklingsprogrammet för landskapet Åland perioden 2014 - 2020 i enlighet med Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 808/2014 artikel 4 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU), artiklarna 11 b och c.

Ändringen har presenterats för programmets övervakningskommitté den 17 november 2016, varvid beslöts godkänna förslaget till programändring enligt nedanstående.

1. Beskrivning av ändringens huvudsakliga innehåll.

Ändringens huvudsakliga innehåll med motivering beskrivs nedan.

Ändringarna som görs i programdokumentet visas i bilaga 1.

1.1 Ändring av beskrivningen av de allmänna villkoren som gäller för mer än en åtgärd

Motivering:

Landskapsregeringen har den 30 juni 2016 antagit ett nytt beslut (ÅFS 2016:41) om begränsning av utsläpp av i vatten av nitrater i jordbruket. Beslutet ersätter det tidigare beslutet från år 2000 (ÅFS 2000:79).

Vissa delar av detta sk. nitratbeslut utgör basnivån för åtgärder och insatser under åtgärd M10 Miljö- och klimatvänligt jordbruk och åtgärd M11 Ekologiskt jordbruk.

Ändringarna i nitratbeslutet gäller främst tidpunkten för spridning av gödselmedel på hösten och spridningsmängd. Därutöver har man gjort förtydliganden och preciseringar av formuleringarna i det tidigare beslutet. Ändringarna påverkar basnivån men innehåller inte sådana nya bindande krav som skulle föranleda en ändring av åtgärderna i landsbygdsutvecklingsprogrammet.

Härmed ändras beskrivningen i punkt 8.1 Beskrivning av de allmänna villkoren som gäller för mer än en åtgärd och punkt 8.2.5.3.1.10, 8.2.5.3.3.10, 8.2.5.3.9.10, 8.2.6.3.1.10, 8.2.6.3.2.10 och 8.2.6.5. Också bilagan i vilken utgångsnivån per insats beskrivs ändras.

Ändringen utgör en anmälan enligt artikel 11(b), förordning nr 1305/2013.

Ändringen påverkar inte informationen som lämnats i partnerskapsöverenskommelsen.

1.2 Åtgärd M04 investeringar i fysiska tillgångar

Motivering:

Investeringar i bevattningsföreslås i programändringen att ingå som godkända för finansiering i åtgärden investeringar i fysiska tillgångar inom jordbruket. Nederbörden under perioden

maj-juli räcker sällan till att täcka grödornas vattenbehov. Även om totalnederbörden är tillräcklig kan längre eller kortare torrperioder hämma grödans utveckling och försämra växternas upptagning av näring vilket gör att skördarna inte uppnår full potential och ökar risken för urlakning.

Idag är den bevattnade arealen relativt liten samtidigt som bevattningssystemen som används utgörs av relativt gammal bevattningsteknik som behöver moderniseras för att minska användningen av vatten i förhållande till mängd producerad gröda. En utökad bevattnad areal uppbyggd på modern vattenbesparande recirkulerande teknik skulle minska energianvändningen, ha en gynnsam inverkan på miljön och öka konkurrenskraften inom den åländska odlingen av special-

och trädgårdsgrödor. Målsättningen är att få minst 10 jordbrukare att investera i förnyad teknik under den återstående delen av programperioden.

En dålig vattenhushållning ökar risken för ytavrinning, erosion och näringsläckage till insjöar och Östersjön. Under regniga perioder, speciellt under höst och vinter rinner ett överskott av vatten ut i omgivande sjöar och i Östersjön. Bristen på vatten under torrperioder på sommaren medför att växterna inte kan tillgodogöra sig näringen i marken vilken i sin tur kan leda till urlakning av näringsämnen (s. 66 i LBU programmet).

Grova mineraljordar och lerjordar är speciellt utsatta för erosion av näringsrik jord till vattendrag. Avrinning som förorsakas av snösmältning och från hösten rikliga regn transporterar bort näring i eroderade jordpartiklar till vattendrag genom ytavrinning (s.32 i LBU programmet). Enligt Swot-analysen har jordbruksmarkens markstruktur försämrats genom åren vilket även innebär en försämrad vattenhushållning i odlingsmarken som i sin tur ställer krav på bevattning för att få en växtkraftig gröda.

Idag står jordbruket för ca 10 % av fosforutsläppen och 39 % av kväveutsläppen. Landskapsregeringens målsättning är förbättra vattenmiljön och vattenstatusen i sjöar och kustvatten. Detta görs inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammet genom olika arealbaserade stöd, stöd till utbildning, stöd till icke produktiva åtgärder, miljövådsinvesteringar och gödselvårdsanläggningar. Landskapsregeringen ämnar genom förestående programändring att bevilja investeringsstöd för att minska vattenanvändningen genom preciserad vattenanvändning och genom att med näringsfällor återföra näringsrikt vatten till åkerbruket. Ytterligare en målsättning är att genom bevattning höja konkurrenskraften inom lantbruksnäringen. Detta görs genom att bevilja stöd till ny vattensnål bevattningsutrustning och grävda vattenreservoarer för recirkulation av näringsrikt vatten från utfallsdiken. Investeringsstöd om 30 % beviljas lantbrukare för inköp av vattenbesparande teknik, distribution av bevattningsvatten och för byggkostnader för vatten reservoarer (fosforfällor) för att ta tillvara och återföra näringsrikt avrinningsvatten till åkerbruket. Stöd beviljas i enlighet med artikel 46 i landsbygdsförordningen (EU) nr 1305/21013. Pris på bevattningsvatten följer gällande praxis för hela Finland för prissättning av vattentillgångar.

Förutsättningar

Landskapet Åland är en självstyrd del av republiken Finland med egen lagstiftningsbehörighet på bland annat vattenområdet. Åland utgör ett enda avrinningsdistrikt och Ålands landskapsregering ansvarar för tillämpningen på Åland, enligt artikel 3.2, vattendirektivet (2000/60/EG). Åland utgör ett förvaltningsområde i Finland (se Förvaltningsplan för avrinningsdistriktet Åland år 2016-2021). Vatten och vattenvården regleras i enlighet med landskapslag om miljöskydd (2008:124), landskapsförordningen (2008:130) om miljöskydd, 4

och 5 kap i den Åländska vattenlagen (1996:61), vattenförordningen (2010:93) och Ålands förvaltningsplan för avrinningsdistriktet Åland. Förvaltningsplanen hittas under adressen: http://www.regeringen.ax/styrdokument-rapporter-publikationer/ramdirektivet-vatten_och_bilaga_forvaltningsplan. Planen har implementerats i enlighet med EU:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG). Det stora övergripande målet är att uppnå en god vattenstatus i alla vatten. Vidare har Nitratdirektivet (91/676/EEG) om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket implementerats i den åländska lagstiftningen. För grundvatten är en bibehållen god kemisk status samt god kvantitativ status ett krav. Enligt vattendirektivet (artikel 11) måste medlemsstaterna uppfylla minimikraven i de grundläggande åtgärderna och när det gäller uttag av sött vatten och grundvatten. Vattenuttag och uppdämning skall förhandsprövas ur miljösynpunkt och stöd beviljas inte för vattenuttag från vattendrag med mindre god kvantitativ status. Krav ställs i nitratbeslutet (se bilaga) på punktkällor och utsläpp från diffusa källor som kan ge upphov till föroreningar. I nitratbeslutet finns bestämmelser gällande gödselhantering och god jordbrukspraxis. Närmare beskrivning av grundläggande åtgärder finns i förvaltningsplanen kapitel 9.2 och 9.3 samt 10 med sammanställningar.

Alla vattenföretag som ansöker om stöd skall anmäla gällande sitt uttag i enlighet med vattenlagens 6 kap. ÅMHM avgör om det finns utrymme för vattenuttag för bevattning och om vattenföretagen utförs i enlighet med kraven i vattenlagen. Sökande skall i ansökan ange om den bevattnade arealen utökas. Om vatten tas från ytvatten eller grundvattentäkt och den bevattnade arealen utökas skall sökande göra en miljöutredning som visar att det ökade vattenuttaget inte påverkar miljön negativt. Utredningen gällande miljöinverkan bifogas ansökan. Vid verksamheter som kräver tillstånd kan verksamhetsutövare åläggas att ta fram en miljökonsekvensbedömning. Det ÅMHM som begär in detta, bedömer det och beviljar tillstånd. I samband med att de ska bedöma tillståndet brukar de begära utlåtande från Ålands landskapsregering.

Vatten måste tas från källor där uttaget inte försämrar vattenmiljön. Vattenuttag kan göras från dammar där vattnet från utfallsdiken recirkuleras, sjöar och från grundvatten där uttaget inte påverkar vattenstatusen eller andra vatten uttag.

Åtgärder för att uppnå god vattenstatus i enlighet med förvaltningsplanen beskrivs i åtgärdsprogrammet för grundvatten, sjöar och kustvatten år 2016-2021. Det största behovet av minskning av eutrofieringen är i innerskärgårdsområdena och nära utsläppskällorna (s. 18 i Åtgärdsprogrammet). Åtgärdsplanen finns tillgänglig på hemsidan: <http://www.regeringen.ax/styrdokument-rapporter-publikationer/ramdirektivet-vatten>

Investering i hydroteknik som minskar vattenanvändningen

Målsättningen är att ta i bruk ny teknik och smarta bevattningssystem som i högre grad än nu tar hänsyn till rådande förutsättningar och växternas behov av vatten. Preciserad och moderniserad bevattningsteknik som mäter jordens vatteninnehåll och avdunstning. Allt för att öka konkurrenskraften och minska näringsläckage till omgivande hav. Teknik som kan användas för att minska vattenanvändningen är t.ex. små spridare, rampspridare och droppbevattning.

Stöd beviljas för bevattningsteknik och utrustning som minskar vattenanvändningen per hektar bevattnad areal. Utrustningen skall minska vattenanvändningen med minst 5 % i jämförelse med konventionell teknik för att vara stödberättigad. Vattenbesparingen räknas utifrån konventionell teknik och tidigare vattenanvändning. Således kommer den förväntade

vattenbesparingen oftast att bli större än 5 %. Sökande skall i ansökan ange årlig använd vattenmängd före och efter investeringen.

Vattenåtervinning-recirkulation

I åtgärdsprogrammet anges fosforfällor och recirkulation av vatten som en viktig miljöinsats (s. 50 i åtgärdsprogrammet). Stöd beviljas för byggande av dammar för recirkulation av flödesvatten från snösmältningen och rikliga regn under våren. Recirkulation av dikesvatten görs där näringsrikt utfallsvatten från jordbruksområden tas tillvara i uppsamlingsbassänger (reservoarer) som placeras bredvid utfalldiken. Det näringsrika vattnet återförs sedan till åkern som bevattningsvatten. Bassängerna fungerar som sedimenteringsbassänger som fångar upp fosforrika jordpartiklar från jordbruksmark. Den förväntade storleken på bassänger är ett par tusen kubikmeter. De grävda bassängernas placering och storlek skall anmälas till ÅMHM och kommunen för byggnadslov. Detta för att man skall kunna avgöra om de kan påverka närliggande vattendrag och så att de utformas på ett säkert sätt. Är bassängen större än 20 000 m³ krävs miljötillstånd. Landskapsregeringen skall även följa med eventuella problem med vattnets innehåll av skadliga ämnen och vattnets lämplighet som bevattningsvatten för olika typer av grödor. Även teknik där saltvatten tas till användning till bevattning genom omvänd osmos kan erhålla stöd.

Vatten uttag regleras i enlighet med vattenlagen

Alla vattenuttag från sjöar och från grundvatten registreras och vattenmängden mäts av den som tar vatten. Vattenuttag anmäls till ÅMHM. Vattennivån i sjön följs upp kontinuerligt av den som tar vatten och även genom stickprovskontroller av ÅMHM. Uttaget mäts med vattenflödesmätare och sjöns nivå mäts med plevel. Vattennivån mäts för att undvika miljömässiga skador eller på grund av för låg vattennivå.

Generellt får uttag inte göras om de skulle sänka vattennivån i sjön med mer än 5 cm. enligt LF (2008:130) om miljöskydd, bilaga 1 punkt 15.5 d. Uttaget i cm för olika sjöar är reglerat i LF (2008:139) om miljöskydd, bilaga 1, punkt 15.5 till 15.7. För vissa sjöar gäller 10 cm, för andra endast 2,5 cm. Små och grunda sjöar är väldigt känsliga. Sjunger vattennivån till skadliga nivåer avbryts alla uttag i enlighet med villkor i beviljade tillstånd. Tillstånd ges för en viss mängd vatten under en begränsad tid. Vattenuttag från sjöar är begränsat till vattenrecipienter med inflöde från näringsrikt vatten från omgivande jordbruk. På detta sätt kommer ett begränsat vattenuttag att återanvända näringsrikt vatten som förhindras att rinna ut och eutrofiera Östersjön. Det bör påpekas att på fast Åland finns inget vattendrag som är längre än ca.10 km och att det på Åland med en yta om ca 1551 kvadrat kilometer land (s.23) finns 120 insjöar.

Bevattningsvatten tas från sjöar som inte är föremål för dricksvattenuttag.

Alla planer på vattenföretag kan även skickas till landskapsregeringens miljömyndighet för utlåtande och konsultation. Tillsynsmyndigheten (ÅMHM) avgör vilken typ av tillstånd som behövs i enlighet med den Åländsk miljölagstiftningen. Tillstånds- och miljögranskningsplikt är även reglerat i LF (2008:130) om miljöskydd. Ett register över tillståndspliktiga vattenuttag finns hos Ålands Miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Utbildning

Utbildning anges i förvaltningsplanen för vatten (s. 174) och åtgärdsprogrammet (s.33) som en viktig åtgärd för att minska jordbrukets inverkan på vattenkvalitén. Samtidigt som bevattningsteknik utvecklas kommer även utbildningar angående vattenbesparande odlingsteknik att ordnas via åtgärden för kunskapsöverföring (artikel 14). Utbildning som syftar till att förmedla den senaste forskningen angående odling och hydroteknik till lantbrukarna. I utbildningen ingår även andra målområden där man försöker förbättra markstrukturen och vattenlagringen i jorden. Allt för att gynna grödornas etablering och tillväxt vilket i sin tur minskar näringsutlakningen från odlingen. Åtgärder som behöver förbättras är bl.a. preciserad bevattning och gödsling, gemensamma projekt för att återvinna näringsrikt täckdiksvatten, ökad kolinlagringen genom förbättrad växtföljd, förbättrad näringsbalans genom markkartering och åtgärder för minskad markpackning.

Förbättrad jordstruktur och precisions odling är en av nycklarna till minskad urlakning och högre produktivitet.

Målsättningen med utbildningen är bidra till god vattenkvalité enligt ramdirektivet för vatten och att skapa optimala växtbetingelser för att minska risken för urlakning av näringsämnen och för att få en högre produktivitet och lönsamhet.

Detta föranleder ändringar i programmets punkt 8.2.3.3.3.1, 8.2.3.3.3.2, 8.2.3.3.3.3, 8.2.3.3.3.5, 8.2.3.3.3.6,

Ändringen utgör en anmälan enligt artikel 11(b), förordning nr 1305/2013.

Ändringen gäller artikel 17 i förordning nr 1305/2013.

Ändringen påverkar inte informationen som lämnats i partnerskapsöverenskommelsen.

1.3 Åtgärd M10 Miljö- och klimatvänligt jordbruk.

Motivering:

För att det ska vara möjligt för stödmottagarna att göra flexibla förändringar på sitt jordbruksföretag och att därmed kunna anpassa sig till de förändrade produktionsförutsättningarna på marknaden behöver minskning och överföring av jordbruksföretagets mark tillåtas i en större omfattning.

Enligt beskrivningen i programdokumentet kan arealen på ett jordbruksföretag som ingått ett femårigt åtagande om miljövänligt jordbruk minska endast i en begränsad omfattning utan att ersättning som redan beviljats för den överförda marken återkrävs.

Ändringen innebär att minskning och överföring av mark tillåts i enlighet med artikel 47.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 så att åtagandet eller den del av åtagandet som motsvarar den överförda marken kan övertas av denna andra person för återstoden av perioden eller kan upphöra att gälla utan att återbetalning ska krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Under åtagandeperioden behöver det även vara möjligt att i enlighet med artikel 14.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014 omvandla och justera åtaganden för

att anpassa produktionen till de nya förutsättningarna på gården, speciellt vid generationsväxlingar och vid överföring av hela eller delar av jordbruksföretagets besittning. Om detta inte tillåts kan ingen utveckling av jordbruksföretaget ske under den femåriga åtagandeperioden.

Omvandling av åtaganden under åtagandeperioden bör tillåtas i enlighet med artikel 14.2 i ovan nämnda förordning. Den föreslagna möjligheten att omvandla åtaganden under åtagandeperioden innebär att ett åtagande omvandlas till ett åtagande som kräver mera insatser av stödmottagaren.

Detta föranleder ändringar i programmets punkt 8.2.5.2, 8.2.5.3.1, 8.2.5.3.9.1, 8.2.5.3.10.1, 8.2.5.3.11.1, 8.2.5.3.12.1, 8.2.5.3.13.1,

Ändringen utgör en anmälan enligt artikel 11(b), förordning nr 1305/2013.

Ändringen påverkar inte informationen som lämnats i partnerskapsöverenskommelsen.

1.4 Åtgärd M11 Ekologiskt jordbruk.

Motivering:

Även på jordbruk som bedriver ekologisk produktion måste det vara möjligt för stödmottagarna att göra flexibla förändringar på sitt jordbruksföretag och att därmed kunna anpassa sig till de förändrade produktionsförutsättningarna på marknaden. Minskning och överföring av jordbruksföretagets mark bör tillåtas i en större omfattning likaså på dessa jordbruksföretag.

Enligt beskrivningen i programdokumentet kan arealen på ett jordbruksföretag som ingått ett femårigt åtagande om ekologisk produktion minska endast i en begränsad omfattning utan att ersättning som redan beviljats för den överförda marken återkrävs.

Ändringen innebär att minskning och överföring av mark tillåts i enlighet med artikel 47.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 så att åtagandet eller den del av åtagandet som motsvarar den överförda marken kan övertas av denna andra person för återstoden av perioden eller kan upphöra att gälla utan att återbetalning ska krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Under åtagandeperioden behöver det även vara möjligt att i enlighet med artikel 14.1 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014 justera åtaganden för att anpassa produktionen till de nya förutsättningarna på gården vid generationsväxlingar och vid överföring av hela eller delar av jordbruksföretagets besittning. Om detta inte tillåts kan ingen utveckling av jordbruksföretaget ske under den femåriga åtagandeperioden.

Detta föranleder ändringar i programmets punkt 8.2.6.2.

Ändringen utgör en anmälan enligt artikel 11(b), förordning nr 1305/2013.

Ändringen påverkar inte informationen som lämnats i partnerskapsöverenskommelsen.

Bilaga 1

Beskrivning av de föreslagna ändringarna i programtexten :

PROGRAMÄNDRING 2

8. BESKRIVNING AV DE UTVALDA ÅTGÄRDERNA

8.1 Beskrivning av de allmänna villkor som gäller för mer än en åtgärd, inklusive, i förekommande fall, definition av landsbygdsområde, utgångsläge, tvärvillkor, avsedd användning av finansieringsinstrument, avsedd användning av förskott och gemensamma bestämmelser för investeringar, inklusive bestämmelserna i artiklarna 45 och 46 i förordning (EU) nr 1305/2013

Utgångsnivån för areal- och djurbaserade stöd

Med utgångsnivå avses de krav som en odlar förutsätts genomföra utan ersättning. För samtliga arealbaserade stöd i detta program utgörs utgångsnivån av de tillämpliga bindande normer enligt avdelning VI kapitel 1 i förordning (EU) nr 1306/2013 (tvärvillkor) och den minsta frekvens som fastställs i artikel 4.1 c ii och iii i förordning (EU) nr 1307/2013 om bevarande av jordbruksmark. För miljö- och klimatvänligt jordbruk och ekologiskt jordbruk ingår i basnivån dessutom tillämpliga minimikrav för användning av gödselmedel och växtskyddsmedel samt andra tillämpliga bindande krav som fastställs i nationell rätt.

De nya tvärvillkoren (GAEC och SMR) ingår i utgångsnivån från och med år 2015.

Tvärvillkor

Tvärvillkoren består av de föreskrivna verksamhetskrav och normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden som definieras i förordning (EU) nr 1306/2013 bilaga II. De föreskrivna verksamhetskraven består av den nationella lagstiftningen som stiftats på basen av de angivna artiklarna i de berörda direktiven medan normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden definieras genom skilda nationella bestämmelser.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC)

Normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden fastställs i statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:

På jordbruksmark längs med vattendrag ska som sådana buffertremsor (GAEC 1) som avses i bilaga II till den horisontella förordningen (EU nr 1306/2013) iaktas de gränser för förbud mot kvävegödsling och spridning av gödsel som avses i Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket, det sk. nitrateslutet. Detta innebär att det är förbjudet att sprida kvävegödselmedel närmare än fem meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med kvävegödselmedel, stallgödsel och organiska gödselmedel förbjuden på en sträcka av fem meter om marklutningen är över 2%. Ytgödsling med stallgödsel och organiska gödselmedel är alltid förbjuden om markens genomsnittliga lutning är över 10%.

Vid användning av bevattningsvatten ska det tillståndsförfarande som anges i vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland iaktas (GAEC 2).

På en gårdsbruksenhet ska i jordbruksverksamheten iaktas förbudet mot utsläpp i grundvatten av farliga ämnen (GAEC 3) som avses i 4 kap 8§ i vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland och i 5§ i vattenförordningen 2010:93) för landskapet Åland.

Minimikravet för marktäckning (GAEC 4) är att det ska finnas ett växttäck eller stubb på en icke odlad åker som sköts. På en sådan åker kan vall-, vilt-, landskaps och ängsväxter samt blandade växtbestånd av dessa odlas.

Växtbeståndet ska sås senast 30 juni om det inte tidigare har såtts val på skiftet och växtligheten får avslutas kemiskt eller mekaniskt tidigast den 1 september eller redan tidigast den 15 juli om det på åkern sås vallväxter eller växter som ska sås eller planteras på hösten. Svartträda, stubbträda och ettårig grönträda får inte gödulas. Flerårig grönträda får gödulas endast i samband med anläggandet.

Minimikraven för markanvändning som avspeglar lokala förhållanden för att begränsa erosion (GAEC 5) innebär skötsel av odlad åkermark. En odlad åker och en areal för permanent gröda ska odlas i enlighet med normal god jordbrukarsed med hänsyn till förhållandena på orten. God jordbrukssed förutsätter att en odlad åker och en areal för permanent gröda bearbetas, gödulas och sås eller planteras på ett ändamålsenligt sätt så att det är möjligt att åstadkomma en jämn groning och ett enhetligt växtbestånd.

På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd. På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd.

På jordbruksmark längs med vattendrag och utfallsdiken ska det lämnas en minst en meter bred obearbetad dikesren där varken gödselmedel eller växtskyddsmedel får spridas.

Bränning av stubb (GAEC 6) av växtlighet är tillåten endast om det är nödvändigt med tanke på en lyckad sådd eller bekämpning av flyghavre och andra ogräs, växtsjukdomar eller skadedjur.

Trädgrupper och enstaka träd som är skyddade enligt 5§ 8 punkten i Ålands landskapsförordning (1998:113) om naturvård ska bevaras (GAEC 7) om de växer på en areal om högst 0,2 hektar på ett basskifte med åker, permanent betesmark eller permanent gräsmark, en dikesren på ett basskifte eller i området mellan angränsande basskiften.

Föreskrivna verksamhetskrav

De föreskrivna verksamhetskraven som gäller skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (SMR 1) har fastställts i Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket, det s.k. nitratbeslutet.

Kvävegödslingen ska dimensioneras och gödselmedlet ska spridas på basis av den genomsnittliga skördenivån, odlingszonen och växtföljden med målet att bevara jordens näringsbalans.

En gård får för åkergödsling använda högst följande kvävemängder, som innehåller de totala kvävemängderna både i handelsgödseln och den stallgödsel och de organiska gödselmedel som används:

- höstsäd högst 200 kg kväve/ha/år, varav högst 30 kg kväve/ha på hösten och 170 kg kväve/ha på våren; vid användning av långsamt lösande kväve sprids högst 40 kg kväve/ha på hösten och 160 kg kväve/ha på våren,
- potatis 130 kg kväve/ha/år,
- hö och betesmark, ensilage och trädgårdsväxter 250 kg kväve/ha/år, samt
- vårsäd, sockerbetor, oljeväxter samt andra högst 170 kg kväve/ha/år.

För grov mojord och grövre mineraljord minskas de ovan nämnda kvävemängderna med 10 kg/ha/år. De ovan nämnda totala kvävemängderna minskas med 40 kg/ha för torvjord där spannmål och sockerbetor odlas. För vallar på torvjord minskas mängden med 10 kg/ha.

Om den tillåtna mängden för kvävegödsling överstiger 170 kg/ha/år, skall mängden delas upp på minst två

omgångar och tiden mellan spridningarna skall vara minst två veckor.

Stallgödsels innehåll av kväve ska analyseras minst vart femte år.

Odlaren ska föra bok över använda kvävegödselmedel och uppnådd skördemängd.

Som gödsel får en stallgödselmängd som motsvarar högst 170 kg kväve per ha och år tillföras åkern.

Maximimängden stallgödsel som får användas på hösten är för fast gödsel 30 ton/ha, för flytgödsel av nötkreatur 20 ton/ha, för flytgödsel av svin 15 ton/ha och för gödsel av fjäderfä och pälsdjur 10 ton/ha.

Kvävegödsel får inte spridas på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark. Gödsel får inte spridas under tiden mellan 15 oktober och 15 april, dock kan om marken är otjälad och torr så att inget rinner av i ett vattendrag eller det inte finns någon risk för packningsskador, gödsel spridas på hösten längst till den 15 november och utspridningen på våren påbörjas tidigast den 1 april. Ytgödsling på vallväxtlighet får inte ske efter den 15 september. Vid spridning av organisk gödsel på hösten skall gödseln alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas ned eller så skall åkern plöjas. På åkerområden som gång på gång översvämmas av vårfloeden är kvävegödsling förbjuden under tiden mellan den 1 oktober och den 15 april, med undantag för det växtbestånd som anläggs.

Det är förbjudet att sprida kvävegödselmedel närmare än fem meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med kvävegödselmedel förbjuden på en sträcka av fem meter om marklutningen är över 2%. Ytgödsling med stallgödsel är alltid förbjuden om markens genomsnittliga lutning är över 10%.

Kvävegödsling ska dimensioneras och gödselmedlet sprids på basis av genomsnittlig skördenivå, odlingszon, växtföljd och jordart med målet att bevara jordens näringsbalans.

En gård får för åkergödsling använda högst följande kvävemängder, som innehåller de totala mängderna av lösligt kväve både i de oorganiska gödselmedel och i den stallgödsel och de organiska gödselmedel som används:

- 1) höstsäd högst 200 kg kväve/ha/år, varav högst 30 kg kväve/ha på hösten och 170 kg kväve/ha på våren; vid användning av långsamt lösende kväve sprids högst 40 kg kväve/ha på hösten och 160 kg kväve/ha på våren,
- 2) potatis 130 kg kväve/ha/år,
- 3) hö och betesmark, ensilage och trädgårdsväxter 250 kg kväve/ha/år, samt
- 4) vårsäd, sockerbetor, oljeväxter samt andra högst 170 kg kväve/ha/år.

För grov moj jord och grövre mineraljord minskas de ovan nämnda kvävemängderna med 10 kg/ha/år.

De ovan nämnda totala kvävemängderna minskas med 40 kg/ha för torvjord där spannmål och sockerbetor odlas. För vallar på torvjord minskas mängden med 10 kg/ha. Om den tillåtna mängden för kvävegödsling överstiger 170 kg/ha/år, ska mängden delas upp på minst två omgångar och tiden mellan spridningarna ska vara minst två veckor.

Spridning av gödselmedel på åkrar ska göras så att det inte sker någon avrinning i vatten och på ett sådant sätt att packningsskador minimeras. Gödselmedel får inte spridas på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark.

Stallgödsel och organiska gödselmedel får inte spridas under tiden från 1 november till 15 april. Om marken är otjälad och torr så att inget rinner av i ett vattendrag kan utspridningen på våren påbörjas tidigare, dock tidigast den 1 april.

En förlängning av spridningstiden på hösten generellt för hela Åland med maximalt 6 veckor kan beviljas av landskapsregeringen efter ansökan från en branschorganisation. Förlängning av spridningstiden ges på grund av exceptionella väderleksförhållanden. Som exceptionella väderleksförhållanden betraktas situationer där ett flertal åkrar på grund av långvariga rikliga regn och liten avdunstning varit så våta att detta förhindrat spridning av

stallgödsel före utgången av oktober.

Förlängning av spridningstiden kan även av synnerliga skäl och efter särskild prövning beviljas av landskapsregeringen till enskilda jordbrukare efter inlämnad ansökan. Sådana synnerliga skäl inbegriper omständigheter som inte har varit möjliga att förutse eller påverka och att det inte finns alternativ till egen spridning av gödseln.

I fråga om stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat som innehåller stallgödsel får en mängd som motsvarar högst 170 kg lösligt kväve per ha och år tillföras åkern, dock med beaktande av bestämmelserna ovan.

Ytgödsling av stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat på vallväxtlighet får inte ske på hösten efter den 15 september. Vid spridning av stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat på hösten efter 15 september på obevuxen mark ska gödseln alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas ned eller så ska åkern plöjas.

De maximimängder av stallgödsel som får spridas per hektar på hösten efter 15 september är för fast strögödsel för nötkreatur 30 ton/ha, för flytgödsel av nötkreatur 20 ton/ha och för flytgödsel av svin 15 ton/ha. Den maximala mängd flytgödsel som får köras ut på hösten efter 31 oktober begränsas till den mängd gödsel som produceras på gården under 6 veckors tid och specificeras utgående från gårdens djurbesättning.

På åkerområden som gång på gång översvämmas av vårfloden är kvävegödsling förbjuden under tiden mellan den 1 oktober och den 1 april, med undantag för det växtbestånd som anläggs.

Det är förbjudet att sprida gödselmedel närmare än 5 meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat förbjuden på en sträcka av 5 meter om marklutningen är över 2 %. Ytgödsling med stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat är alltid förbjuden om markens genomsnittliga lutning är över 10 %. Kring brunnar som används för hushållsvatten och kring källor ska det, beroende på höjdförhållandena i terrängen, brunnens konstruktion och jordarten, lämnas en skyddszon på minst 30–100 meter som inte gödslas med stallgödsel eller organiska gödsel-fabrikat.

Bestämmelser om bevarande av vilda fåglar (SMR 2) samt bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (SMR 3) fastställs i Naturvårdslagen (1998:82). På det skyddade området är det inte tillåtet att försämra levnadsmiljön för vissa arter och bestämmelserna i skyddsbesluten måste följas. Bestämmelserna förpliktar inte markägaren till aktiva åtgärder.

Bestämmelser om växtskyddsmedel (SMR 10) fastställs i landskapslagen (2012:41) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om växtskyddsmedel, i landskapsförordningen (2012:43) i fråga om tillverkningen, godkännandet, lanseringen på marknaden, förpackningen och märkningen, lagringen och användningen av samt tillsynen över växtskyddsmedel. Endast sådana preparat som är godkända i TUKEs växtskyddsmedelsregister får användas på Åland. Växtskyddsmedel ska användas på ett korrekt sätt i enlighet med de konstaterade behoven och med iakttagande av bruksanvisningarna. Växtskyddsmedel ska lagras i sina ursprungliga förpackningar separat från livsmedel och foder samt utom räckhåll för barn. Växtskyddsmedel som klassificeras som giftiga eller akut giftiga ska förvaras i ett låst utrymme.

De övriga föreskrivna verksamhetskraven som gäller folkhälsa, djurhälsa och växtskydd (SMR 4 – SMR 9) och djurhälsa (SMR 11-13) är inte relevanta för åtgärderna eller insatserna i programmet.

Minimikrav för användning av bekämpningsmedel

Minimikraven för användning av bekämpningsmedel fastställs förutom i ovan nämnda lagar även i *Handlingsprogrammet för en hållbar användning av växtskyddsmedel på Åland (Ålands landskapsregerings beslut från 10.12.2012, ÅLR 2012/9486).*

Principerna om ett integrerat växtskydd (IPM) ska följas vilket innebär att alla möjliga och för en viss situation lämpliga bekämpningsmetoder ska följas och samordnas. Användningen av bekämpningsmedel och andra växtskyddsmedel ska hållas på en nivå som är ekonomiskt befogad. Förekomsten av skadegörare ska övervakas genom lämpliga metoder och medel. Övervakningen kan bestå av fältobservationer, användning av existerande system för varning, prognos och tidig prognos och användning av rådgivare (bilaga III punkt 2 i

direktiv 2009/128/EG). Som stöd för planeringen används bokföring där uppgifter om användningen av växtskyddsmedel och förekomsten av skadegörare dokumenteras. På basis av bokföringen ska man kunna undersöka hur väl de genomförda växtskyddsåtgärderna har lyckats (bilaga III punkt 8 i direktiv 2009/128/EG).

Utrustning som används för spridning av växtskyddsmedel i yrkesmässig användning ska kontrolleras minst en gång före den 26 november 2016. Fram till år 2020 ska kontrollerna göras minst vart femte år och därefter minst vart tredje år. Ny utrustning ska kontrolleras minst en gång inom fem år efter att utrustningen anskaffats. Därefter får endast utrustning som kontrollerats och godkänts enligt ovanstående användas yrkesmässigt. Bärbar utrustning eller ryggburna sprutor kan befrias från kontrollerna.

Personer som yrkesmässigt använder bekämpningsmedel ska känna till eventuella risker som användningen av bekämpningsmedel innebär för människans hälsa och miljön. Informationen kan skaffas antingen genom utbildning eller på annat sätt. En examen ingår i utbildningen och gäller under en viss tid (fem år).

Skyddsavstånd till vattendrag fastställs för varje preparat när växtskyddsmedlet godkänns för användning i Finland. För preparat med mycket giftiga ämnen är skyddsavståndet 25 meter, för preparat innehållande giftiga verksamma ämnen 15 meter och för preparat med tämligen giftiga ämnen 10 meter. Inom skyddsavståndet får preparatet inte användas och utrustningen som använts för spridning får inte rengöras.

Minimikrav för användning av gödselmedel

Minimikraven för användning av gödselmedel finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning om gödselproduktion (1784/14/2011):

Den högsta tillåtna mängden fosfor är **80-65 kg/ha** och till trädgårdsväxter **120-115 kg/ha**. **Förordningen kommer att ändras hösten 2014 och de nya gränserna kommer att bli 70 kg/ha och för trädgårdsväxter 115 kg/ha.** För kvävegödselmedel finns inte andra lagenliga minimikrav än de som redan tillhör tvärvillkoren genom nitratbeslutet.

Krav på att bevara jordbruksmark

Kravet att bevara jordbruksmark i skick på ett sådant sätt som avses i förordning (EU) nr 1307/2013 artikel 4(1)(c)(ii) innebär att marken ska bevaras i ett sådant skick att den lämpar sig för bete eller odling utan några särskilda förberedande åtgärder utöver sedvanliga jordbruksmetoder och jordbruksmaskiner. Kraven att bevara jordbruksmark fastställs i Statsrådets förordning om basstöd, förgröningsstöd och stöd till unga odlare **(234/2015) (~~xx/201x~~)**. I Finland/Åland finns ingen sådan jordbruksareal som avses i förordning (EU) nr 1307/2013 artikel 4(1)(c)(iii) och som naturligt hålls i ett sådant skick som lämpar sig för bete eller odling varvid inget krav för mimiaktivitet har fastställts för denna typ av areal.

Förgröning (Stöd för jordbruksmetoder med gynnsam inverkan på klimatet och miljön som avses i förordning (EU) nr 1307/2013)

1) Likvärdiga metoder (1307/2013 art.43.5 och och 6)

I Finland inskränks jordbrukarnas möjlighet att tillämpa sådana likvärdiga metoder som avses i artikel 43(3) och således är det inte möjligt att ersätta förgröningen krav med likvärdiga metoder. I Finland tillämpas inte heller bestämmelsen i artikel 43.6 att jordbrukarna ska fullgöra sina skyldigheter i överensstämmelse med miljöcertifieringssystem.

2) Permanent gräsmark (1307/2013 art.45.2)

Kraven beträffande permanent gräsmark tillämpas i hela landet (inkl. Åland)

3) Arealer med ekologiskt fokus (1307/2013 art 46)

I Finland godkänns som areal med ekologiskt fokus följande av de arealer som nämns i artikel 46(2):

- trädor
- landskapselement som avses i tvärvillkoren
- arealer med energiskog med kort omloppstid
- areal med kvävefixerande grödor

Som kvävefixerande växter godkänns ärt, böna, lupin med undantag för alaskalupin och blomsterlupin, vicker, sojaböna, sötväppling, lusern och klöver samt blandningar av ovan nämnda grödor. Det är möjligt att odla kvävefixerande växter på alla skiften. Växtbeståndet kan vara ett- eller flerårigt. Sådden måste utföras med målsättning att erhålla ett växtbestånd som täcker markytan. Växtligheten får bärgas men bärgning av skörd är inte obligatoriskt. Växtligheten får avslutas mekaniskt eller kemiskt tidigast efter ett datum som fastställs i ett senare skede men det rekommenderas att antingen bearbeta skiftet sent på hösten eller först följande vår.

Till areal med energiskog med kort omloppstid godkänns i Finland asp och pil för energianvändning. Mineralgödselmedel får inte användas. Växtskyddsmedel kan inte användas förutom herbicider som kan användas under anläggningsåret och under året då växtligheten avslutas efter ett datum som fastställs i ett senare skede.

I Finland är det inte möjligt att tillämpa sådana sammanhängande arealer som avses i artikel 46(5).

På Åland kan undantaget (skogsundantaget) som avses i artikel 46(7) inte tillämpas på grund av att Åland inte är ett sådant område med naturliga begränsningar som avses i artikel 32.1 a eller 32.1 b i förordning (EU) 1305/2013.

Omräkningskoefficienter för djurenheter

För att omvandla djur till djurenheter används följande koefficienter.

Djurslag	Koefficient
- Mjölkkor, dikor, tjurar och övriga nötkreatur över 2 år, hästdjur över 6 månader	1,00
- Nötkreatur (6 mån. - 2 år)	0,60
- Nötkreatur under 6 mån.	0,40
- Får, getter (över 1 år)	0,20
- Lamm och killingar (över 3 mån.)	0,06
- Suggor (med grisar eller sinsuggor)	0,50
- Övriga svin	0,30
- Värphöns och moderdjur	0,014
- Moderdjur (broiler)	0,02
- Moderdjur (kalkon)	0,05

- Broiler	0,007
- Övriga fjäderfän	0,03

Koefficienterna används i följande åtgärder:

- miljöersättning
- ekologisk produktion
- kompensationsbidragets nationella husdjursförhöjning

De i kommissionens förordning (EU) nr xx (tillämpningsförordningen) angivna koefficienterna kan höjas och för övriga fjäderfäns del även sänkas.

Stödberättigat bas- och jordbruksskifte

Ett bas- eller jordbruksskifte som kan beviljas miljöersättning, stöd för ekologisk produktion eller kompensationsbidrag ska vara minst 0,05 hektar stort.

8.2.5.2 En allmän beskrivning av åtgärden, inklusive dess interventionslogik och hur den bidrar till fokusområdena och de övergripande målen

Åtgärden motsvarar åtgärden för miljövänligt jordbruk, det s.k. miljöstödet, som implementerades under programperioden 2007-2013 i stöd av artikel 39 i Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

I Landsbygdsutvecklingsprogrammet 2014-2020 används benämningen **miljöersättning** istället för miljöstöd för att bättre återspegla åtgärdens syfte att ersätta stödmottagaren för de inkomstbortfall och extra kostnader som förorsakas av genomförandet av en miljöinsats.

Målsättningen är att det omfattande miljöarbetet som pågått på de åländska jordbruken ska kunna fortgå även under den kommande programperioden. Åtgärden omfattar därför till största delen sådana insatser som funnits redan under tidigare programperioder och som genomförts i en varierande omfattning. Utan en fortsatt ersättning riskerar användningen av gödselmedel och bekämpningsmedel öka efter som det finns ett uttalat behov av att utveckla näringens effektivitet och konkurrenskraft. Det finns också en risk att naturbeten används i en allt mindre omfattning efter som djurhållning på naturbeten är förhållandevis arbetskrävande.

Miljöersättningen ska komplettera och effektivisera de gröna inslagen i EU:s direktstöd (förgröningen) och tvärvillkorens krav på jordbrukets miljövärd.

Stödområdets omfattning

Miljöersättning beviljas i hela landskapet Åland. Vissa insatser är dock riktade enbart till vissa geografiska områden eller till viss typ av produktion.

Interventionslogiken vid utformande av åtgärden

Åtgärden är utformad utgående från miljöstödet under programperioden 2007-2013 samt de resultat och erfarenheter som erhållits från uppföljningen, utvärderingen och implementeringen under den och tidigare programperioder samt SWOT-analysen för detta program.

Insatserna inom denna åtgärd bidrar i första hand till följande fokusområden:

- Fokusområde 4A: Återställa och bevara biologisk mångfald
- Fokusområde 4B: Förbättra vattenförvaltningen
- Fokusområde 4C: Förbättra markskötseln

Sekundärt bidrar de även till följande fokusområden:

- Fokusområde 5D: Minska jordbrukens utsläpp av dikväveoxid och metan
- Fokusområde 5E: Främja koldioxidbindning inom jordbruk och skogsbruk

Under varje insats beskrivs närmare på vilket sätt insatsen bidrar till dessa fokusområden.

Enligt SWOT-analysen är läget beträffande bevarande av arter och habitat generellt bra på Åland varvid det fortfarande finns många sådana värdefulla livsmiljöer i jordbruksmiljön som har bevarat sin karaktär. Trots att man har lyckats bevara en stor naturbetesareal kan man dock konstatera att förändringar i jordbrukets struktur och metoder redan har börjat påverkat landskapsbilden och den biologiska mångfalden negativt bl.a. genom igenväxta områden.

Igenväxningen av kulturlandskapet är ett allvarligt naturvårdsproblem eftersom ängar och naturbeten skapar en mängd biotoper för bl.a. växter, svampar och djur. Den leder också till en mera sluten landskapsbild. Igenväxningen beror dels på att betningen kan ha upphört helt på de gårdar som har slutat med djurproduktionen men också på att betetrycket är generellt för lågt fram för allt på de frodiga betena och den pressade ekonomiska situationen som många jordbrukare befinner sig i i dagens läge kan leda till ett minskat miljöengagemang och ett minskat intresse att värna om olika biotoper. I takt med att gårdarna blir större finns det allt mindre tid för att genomföra mera krävande miljöinsatser på biotoper som finns utanför den brukade arealen så som på naturbeten, ängar och andra ur naturvårdssynpunkt värdefulla områden.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat bevarande av naturbeten, ökad mångfald i jordbrukslandskapet och bevarande av specifika och kulturellt värdefulla genetiska resurser som de behov som relaterar till fokusområde 4A. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov. Dessa insatser är

- Riktade insatser på naturbeten
- Skötsel av naturbeten med höga naturvärden
- Skötsel av kulturmark
- Odling av dragväxter för bin
- Odling av ängsvall
- Användning av alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling
- Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter
- Mekanisk ogräsbekämpning i potatis
- Bevarande av ursprungsraser

Enligt Swot-analysen kan man vidare konstatera att det under en längre tid har skett en eutrofiering av sjöar och vattnet i den åländska skärgården, delvis på grund av näringsutsläpp från jordbruket. Lösliga näringsämnen utgör jämte erosionen den största orsaken till urlakning av näringsämnen. Man konstaterar även att fosforhalten i åkermarken är fortfarande generellt hög vilket i kombination med de låga pH-värden innebär en risk för näringsläckage från jordbruket. Dessutom ses näringsbelastningen från stallgödseln som ett växande problem på grund av att husdjursproduktionen har koncentrerats till allt större enheter. Stallgödselns höga fosforinnehåll förorsakar även problem på gårdsnivå på grund av att en del av åkermarken har så höga fosforvärden att endast små mängder eller ingen stallgödsel alls kan spridas på den. De höga fosforhalterna i både stallgödseln och i åkermarken gör därmed att det krävs stora spridningsarealer och gårdens egen åkermark räcker inte alltid till för en optimal spridning. Detta kan leda till att fosforhalten i åkermarken förhöjs ytterligare med ett ökat

näringsläckage som följd.

Man ser en möjlighet för en ökad användning av stallgödsel från husdjursgårdar i ett kretsloppssystem på växtodlingsgårdarna och man ser också potential för ett ytterligare ökat samarbete. Inom husdjurproduktionen och särskilt inom mjölkproduktionen har utvecklingen lett till att besättningsstorlekarna har ökat. Man kan redan nu se att behovet av att ytterligare utveckla näringens effektivitet och konkurrenskraft kommer inom den närmaste framtiden att leda till kraftigt växande besättningar. Husdjuren kommer förmodligen att koncentreras till större besättningar vilket kan innebära en växande punktbelastning.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat ett minskat näringsläckage (N och P) från jordbruket, en sänkning av fosforhalten i åkermarken, en minskad erosion och urlakning av näringsämnen från åkermark samt en förbättring av hanteringen av stallgödseln på djurgårdarna och ökat samarbete kring gödselhantering mellan djur- och växtodlingsgårdar som de behov som relaterar till fokusområde 4B. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov. Dessa insatser är

- Balanserad användning av näringsämnen
- Reducerad höstbearbetning
- Förbättrad användning av stallgödsel
- Anläggning av skyddszon

Enligt Swot-analysen kan man börja se en försämring av markens produktionsförmåga som främst beror på den försämrade markstrukturen och den sjunkande halten av organisk substans i åkerjorden. Trots att det åländska jordbruket generellt omfattar ett varierande inslag av olika odlingsgrödor har utvecklingen på en del enskilda gårdar av ekonomiska orsaker gått till en allt ensidigare odling med sämre växtföljder vilka i kombination leder till en försämrad markstruktur och utarmning av marken. Markstrukturen har försämrats också till följd av den begränsade tillgången på åkermark som lett till att man av ekonomiska orsaker har blivit tvungen att ha ett kortare växtföljdsomlopp där samma gröda odlas med allt kortare intervaller. Dessutom bedrivs husdjursproduktion på allt färre gårdar varför allt mindre areal tillförs stallgödsel vilken har en positiv inverkan på markstrukturen. Man ser dock möjligheter för en ökad användning av stallgödsel från husdjursgårdar i ett kretsloppssystem på växtodlingsgårdarna vilket beräknas kunna leda till en förbättrad markstruktur på växtodlingsgårdarna.

Utgående från Swot-analysen har man identifierat förbättring av markens produktionsförmåga, förbättring av markstrukturen och förbättring av vattenhushållningen som de behov som relaterar till fokusområde 4C. Inom miljöersättningen finns därför insatser vars mål är att möta upp mot dessa behov. Dessa insatser är

- Odling av markförbättrande växter

Åtgärdens primära syfte är att förhindra miljöbelastningen från jordbruket och bevara den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet. Insatserna som genomförs bidrar också till att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak samt främja kolbindningen inom jordbruket. Ett optimalt genomförande av insatserna förväntas leda till att stödmottagarna i en större omfattning tar i bruk ny teknik. Åtgärden har således även en betydande inverkan på de tvärgående målen miljö, begränsning av och anpassning till klimatförändringar samt innovation.

Åtgärden är utformad så att alla de behov beträffande vattenförvaltning, biologisk mångfald och markskötsel som identifierats utgående från SWOT-analysen täcks in. Åtgärden har därför en bred geografisk omfattning och det finns insatser riktade till alla produktionsgrenar.

Åtgärdens struktur presenteras i ett schema i ett bifogat dokument (*Miljöersättningens struktur*).

Miljöersättningens insatser fördelas i schemat i fyra linjer:

- Näringsämnen
- Främjande av biologisk mångfald
- Hantering av avrinningsvatten

- Markskötsel

De fyra linjerna motsvarar de miljöområden inom vilka det utgående från SWOT-analysen har konstaterats finnas behov av att vidta åtgärder. Insatserna har grupperats utgående från deras förväntade effekter. I schemats nedre del visas de krav (tvärvillkor, CAP-förgröning och miljöstödetets minimikrav) som hör till miljöersättningens utgångsnivå och för vilka miljöersättning inte kan beviljas.

Miljöersättningen består av följande åtaganden.

- Balanserad användning av näringsämnen
- Skötsel av naturbeten med höga naturvärden
- Skötsel av kulturmark
- Anläggning av skydds-zoner
- Ängsvall
- Riktade insatser på naturbeten
- Uppfödning av ursprungsraser

Ett jordbruksföretag kan omfattas av en eller flera åtaganden med åtagandena kan inte kombineras med varandra på samma areal.

I ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen eller ett i åtagande om ängsvall kan inte ingå mark som ingår i ett åtagande om ekologisk produktion.

Åtaganden om skötsel av naturbeten med höga naturvärden, skötsel av kulturmark, anläggning av skydds-zoner, ängsvall, riktade insatser på naturbeten och uppfödning av ursprungsraser kan ingås också av jordbrukare vars hela åkerareal omfattas att ett åtagande om ekologisk produktion.

Åtgärden omfattar dessutom frivilliga komplement som kan väljas av en stödmottagare som har ett gällande åtagande om balanserad användning av näringsämnen eller ett åtagande om ekologisk produktion eller ett åtagande om övergång till ekologisk produktion. De frivilliga komplementen kan väljas utgående från produktionsinriktningen och produktionsförhållandena på den egna gården.

De frivilliga komplementen som kan väljas av en stödmottagare som har ett gällande åtagande om balanserad användning av näringsämnen är:

- Reducerad höstbearbetning
- Förbättrad användning av stallgödsel
- Mekanisk ogräsbekämpning
- Odling av markförbättrande växter
- Odling av dragväxter för bin
- Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter
- Alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling

De frivilliga komplementen ska väljas i samband med att åtagandet om balanserad användning av näringsämnen ingås och villkoren ska efter det följas till åtagandeperiodens slut.

En stödmottagare som har ett åtagande om ekologisk produktion eller ett åtagande om övergång till ekologisk produktion kan välja följande frivilliga komplement:

- Reducerad höstbearbetning
- Förbättrad användning av stallgödsel
- Odling av markförbättrande växter (förutom grön gödslingsvall)
- Odling av dragväxter för bin

De frivilliga komplementen ska väljas i samband med att ett åtagande om ekologisk produktion eller ett åtagande om övergång till ekologisk produktion ingås och villkoren ska efter det följas till åtagandeperiodens slut.

Ett åtagande kan inte omfatta enbart ett frivilligt komplement.

Möjliga kombinationer av insatserna som genomförs på åkermark presenteras i ett bifogat dokument (*Möjliga stödkombinationer*). När olika insatser kombineras inom åtgärden beviljas ersättning dock till högst de i bilaga II i förordning 1305/2013 angivna maximala belopp per hektar.

År 2016 kommer en utvärdering av anslutningen till de enskilda insatserna att utföras. Om anslutningen visar sig vara svag och de önskade effekterna uteblir görs en programändring för att garantera att insatserna genomförs på ett effektivt sätt.

Jordbruksmark som avses i artikel 28.2 och som berättigar till ersättning

Miljöersättning kan beviljas för sådan jordbruksareal som avses i artikel 4.1 e i förordning EG nr 1307/2013. I denna areal ingår åkermark, permanent gräsmark/permanent betesmark och permanenta grödor. Därutöver kan stöd beviljas jordbruksmark som används som naturbeten och som inte uppfyller villkoren för permanent gräsmark.

I programmet indelas jordbruksarealen i åkermark och naturbeten enligt den vedertagna nationella indelningen. Begreppet åkermark omfattar åkermark och permanenta grödor medan begreppet naturbeten omfattar permanent gräsmark/permanent beten och övriga naturbeten.

Åtagandeperiodens längd

Åtagandeperiodens längd är inledningsvis 5 år. Efter det kan åtagandet förlängas med ett år i taget till slutet av programperioden.

Översynsklausul

En översynsklausul som avses i artikel 48 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) införs för de åtaganden som gäller miljö- och klimatvänligt jordbruk för att säkerställa att de anpassas vid ändringar av de tillämpliga bindande normerna (tvärvillkoren) eller minimikraven för användning av gödselmedel och växtskyddsmedel.

Dessutom kommer de åtaganden som gäller miljö- och klimatvänligt jordbruk och som sträcker sig längre än den aktuella programperioden att innehålla en översynsklausul som möjliggör en anpassning till den efterföljande programperiodens rättsliga ram.

En jordbrukare som gått in i ett åtagande behöver inte acceptera sådana förändringar som görs med stöd av dessa översynsklausuler. Om stödmottagaren inte godtar en sådan anpassning ska åtagandet upphöra att gälla och återbetalning ska inte krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Omvandling och justering av åtaganden

Omvandlingen eller justering av åtaganden kan vidtas i enlighet med artikel 14 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014.

Ett åtagande kan under åtagandeperioden i enlighet med artikel 14 i genomförandeförordningen omvandlas till ett annat åtagande på följande sätt:

1) Ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen kan omvandlas till ett åtagande om ekologisk produktion.

2) Ett åtagande om naturbeten med höga naturvärden kan omvandlas till ett åtagande om riktade insatser på naturbeten.

3) Ett åtagande om skötsel av kulturmark kan omvandlas till ett åtagande om riktade insatser på naturbeten eller till ett åtagande om naturbeten med höga naturvärden.

Därutöver kan delar av ett åtagande om balanserad användning av näringsämnen överföras till ett åtagande om ekologisk produktion, till ett åtagande om anläggning av skyddszoneller till ett åtagande om ängsvall.

Ett åtagande kan under åtagandeperioden justeras enligt artikel 14 i genomförandeförordningen i fråga om arealen, djurantalet och de insatser som valts om

- 1) Åtagandet överförs på grund av generationsväxling eller
- 2) Åtagandet överförs på grund av att besittningen av hela gården överförs eller
- 3) I en situation som avses i artikel 47 i landsbygdsförordning, där en del av marken överförs till en annan person

När ett åtagande justeras i situationer som nämns ovan kan åtagandets areal minskas, ett frivilligt komplement frånträdas och gårdstypen ändras från husdjursgård till växtodlingsgård utan att ersättning som redan har erhållits återkrävs.

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person eller hela jordbruksföretaget överförs till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden eller kan upphöra att gälla, och återbetalning ska inte krävas för den period under vilken åtagandet gällde (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013).

8.2.3.3.3 Investeringar i fysiska tillgångar

- 4.1 – stöd till investeringar i jordbruksföretag

8.2.3.3.3.1. Beskrivning av insatstypen

Insatsen motsvarar tidigare investeringsstöd till primärproduktion som beviljats investeringar under programperioden 2007-2013 med stöd av Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling.

Produktiviteten och konkurrenskraften måste öka inom det åländska lantbruket. Småskaligheten i förhållande till omgivande regioner är en svaghet och till viss del finns även problem med att få tillräckligt med råvara till livsmedelsförädlingsindustrin. För att detta behövs investeringar i produktionshöjande åtgärder och ny teknik. För att uppnå målsättningarna används urvalskriterier.

Behovet av olika investeringslösningar tenderar att öka som en följd av att antalet större investeringar förväntas bli fler till antalet. Stöd beviljas främst produktionsbyggnader inom animalieproduktionen. Stöd beviljas även till lager, produkthanteringsrytmen, växthus, skördemaskiner, täckdikning, bevattning och energiinvesteringar. Att det totala investeringsbehovet i euro antas vara på åtminstone samma nivå som tidigare eller öka trots att antalet jordbruk minskar beror på att projekten tenderar att bli större. Det är främst yngre jordbrukare som förväntas vara investeringsvilliga och det är inom animalieproduktionen och trädgårdssektorn som de största investeringarna förväntas. En bibehållen eller ökad primärproduktion anses möjlig med beaktande av att förädlingsindustrin kan öka sin produktion och behöver mer råvara. Behovet av en etiskt riktig och miljömässigt hållbar produktion kommer att vara viktig bl.a. som en följd av att konsumenternas krav på insyn och kunskap om produktionsmetoder ökar. Insatserna är riktade till lantbruk med en aktiv produktion av jordbruksprodukter (bilaga 1 produkter) till livsmedelsindustrin. Investeringsstöd kan beviljas

jordbruksföretag med sin verksamhet på Åland.

Investeringsstöd beviljas främst till investeringar som ökar produktiviteten och produktionen för produkter där det finns en god efterfrågan på marknaden. Stöd kan även beviljas till investeringar som förbättrar miljön. Målsättningen är även att få unga att utveckla sina företag detta uppnås främst genom att underlätta för investeringar och möjlighet till utbildning. Stöd beviljas enbart till företag som kan påvisa att lönsamhet kommer att uppnås.

Landskapsregeringen tillämpar inte någon form av regional indelning av stödnivåer eller storleksbegränsningar. Den småskaliga verksamheten gör att det inte är behov av att fastställa storleksbegränsningar annat vad som krävs avseende avkastning (SO). Sektorsvisa stödnivåer tillämpas och är beroende på produktionsförutsättningar och miljösituationen. Urvalskriterier används för att välja ut de bästa projekten. Urvalskriterierna har sin grund i EU prioriteringar och SWOT-analysen.

I ansökan om investeringsstöd till lantbruket kommer en affärsplan att bifogas. I affärsplanen kommer projekten inverkan på miljön samt åtgärder för att minska inverkan på miljön att beaktas. I urvalskriterierna är det en förutsättning för byggnation att det finns miljö tillstånd och byggnadslov. Miljöanmälan eller miljö tillstånd är även en förutsättning för investeringsstöd beviljas i enlighet med miljölagstiftningen. Investeringens inverkan på miljön kommer att följas upp om det föreligger ett behov av detta. Vidare kommer ritningar på husdjursbyggnader att granskas ur djurskyddssynpunkt. Att byggnaderna uppfyller djurskyddslag och direktiv är en förutsättning för att erhålla stöd.

Investeringar i bevattning beviljas för att modernisera bevattningstekniken. Stöd beviljas endast för vattenbesparande åtgärder gentemot konventionell teknik och för recirkulering av näringsrikt avrinningsvatten för bevattning. Åtgärder för att gynna effektiv och hållbar vattenanvändning regleras genom miljöskyddslagen, vattenlagen och vattenförordningen. I enlighet med Ålands förvaltningsplan för vatten skall uttag av sött ytvatten och grundvatten samt uppdämning av ytvatten regleras och vattenuttagen registerförs. Vattenuttag och uppdämning skall förhandsprövas ur miljösynpunkt och stöd beviljas inte för vattenuttag från vattendrag med mindre god kvantitativ status. Krav ställs i nitratbeslutet (se bilaga) på punktkällor och utsläpp från diffusa källor som kan ge upphov till föroreningar. I nitratbeslutet finns bestämmelser gällande gödselhantering och god jordbrukspraxis.

Investeringen får inte leda till en negativ påverkan på vattenmiljön. Insatsen syftar till att minska utsläpp av näringsrikt vatten till Östersjön och att stärka odlingens konkurrenskraft. Investeringarna inverkan på miljön följs upp av landskapsregeringens miljöbyrå och ÅMHM (Ålands miljö- och hälsomyndighet). Sökande skall i ansökan ange om den bevattnade arealen utökas. Om vatten tas från ytvatten eller grundvattentäkt och den bevattnade arealen utökas skall sökande göra en miljöutredning som visar att det ökade vattenuttaget inte påverkar miljön negativt. Utredningen gällande miljöinverkan bifogas ansökan och miljöanalysen skall godkännas av ÅMHM som även kan begära utlåtande av Ålands landskapsregering.

I affärsplanen ingår också en beskrivning av åtgärdens inverkan på miljön och hur man undviker eller minskar en negativ inverkan på miljön. Affärsplanen utgör även grund för bedömningen i enlighet med urvalskriterierna. Jordbruksföretagets produktionspotential beräknas i affärsplanen och utgör en del av bedömningen av projektet.

8.2.3.3.2 Typ av stöd

Stöd beviljas dels som ett direkt bidrag som delfinansieras av EU och dels som räntestöd på ett lån från ett kreditinstitut. Räntestödet på banklånet finansieras nationellt. Summan av det direkta stödet och nuvärdet av räntestödet får inte överskrida maximala stödnivån som stipuleras i förordningen (EU) nr 1305/2013 och artikel

17 om stöd till landsbygdsutveckling (bilaga II).

Vid stora investeringar över en halv miljon kan landskapsregeringen bevilja lånegarantier. Värdet av lånegarantierna beräknas i enlighet med av EU fastslagna normer. Den totala stödnivån innefattande värdet av direkt bidrag, räntestöd och lånegarantier får inte överskrida maximala stödnivåer.

8.2.3.3.3 Länkar till annan lagstiftning

Stödhanteringen och investeringar regleras av Europeisk lagstiftning och nationell lagstiftning. I Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 art. 45 regleras investeringar och **för bevättning regleras investeringar ytterligare enligt art. 46**. Enligt åländsk lagstiftning behövs miljötillstånd eller miljögranskning för verksamhet som påverkar miljön. Erforderliga miljötillstånd skall vara beviljade före stöd beviljas. Alla investeringar kommer att föregås av en bedömning av den förväntade miljöpåverkan. Sökande skall göra en bedömning av miljöpåverkan i den affärsplan som bifogas ansökan om finansieringsstöd.

Vatten och vattenvärden regleras i enlighet med den Åländska vattenlagen, 4 och 5 kap i Vattenlagen (1996:61), vattenförordningen (2010:93) och Förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet Åland år 2016-2021. **Förvaltningsplanen** har implementerats i enlighet med Eu:s ramdirektiv för vatten (2000/60/EG). Planen finns att läsa under adressen: <http://www.regeringen.ax/styrdokument-rapporter-publikationer/ramdirektivet-vatten>. Det stora övergripande målet är att uppnå en god vattenstatus i alla vatten. **Förvaltningsplanen (RBMP) är uppdaterad enligt vattendirektivet (Second River Basin Mangement Plans)**. Vidare regleras vattenvård och tillståndsplikt för vattenuttag i landskapslag (2008:124) om miljöskydd och landskapsförordning (2008:130) om miljöskydd.

Åländsk djurskyddslag (1998:95) reglerar djurhållning och i byggnadslagstiftning och i Plan och bygglag för Åland (2008:102) regleras byggandet. Energidirektivet (2009/28/EG) är delvis genomfört i den åländska plan och bygglagen. Alla byggnadsinvesteringar skall beviljas bygglov i enlighet med plan och bygglagen innan de får påbörjas.

Landskapsregeringen kommer att följa förordning (EU) nr 807/2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013. I förordningen regleras frågor om energieffektivitet och förnyelsebar energi. I rådets förordning (EU) nr. 1303/2013 regleras stödberättigande för utgifter och varaktighet (kp III).

Landskapsregeringen försäkrar att dubbelfinansiering inte kommer att förekomma. Dubbelfinansiering undviks genom att all ärenden handläggs inom samma avdelning på landskapsregeringen och ansökningar och stödmottagare hanteras i samma dokument register.

8.2.3.3.3.5 Stödberättigande kostnader

Stöd beviljas för

Byggnadskostnader samt planering (arkitekt och konsultkostnader),

Investeringar i nya maskiner och utrustning

Stöd beviljas inte till ersättningsinvesteringar, renovering av byggnader, begagnat material, inköp av fastigheter, stödriktigheter, djur eller plantor. Till stödberättigande kostnader hör inte mervärdesskatt som inte kvarstår som en slutgiltig utgift för sökande.

Stöd betalas ut mot redovisade kostnader. Eget arbete kan godkännas i samband med beslutet om stöd. Eget arbete beräknas och betalas ut i enlighet med fastställda enhetskostnader (artikel 67 i rådets förordning (EU) 1303/2013) och betalas ut mot redovisad arbetstid. Stöd följer bestämmelserna om statligt stöd och stödberättigande artikel 65 och i natura bidrag följer artikel 69 i rådets förordning (EU) 1303/2013. Stöd kan inte

beviljas från andra stödordningar för samma projekt. Landskapsregeringen fastställer nationella bestämmelser som kompletterar förordningen (EU) No. 1305/2013 och fondspecifika bestämmelser, vad som gäller beträffande eget arbete. Kostnader som uppkommit innan beslut om stöd fattats är inte stödberättigade.

Vid bevattning beviljas stöd till ny teknik som minskar vatten användningen med minst 5 %. Investeringar som stöds skall minska vattenanvändningen med minst 5 % i jämförelse med konventionell teknik. Förvaltningen verifierar och uppdaterar de investeringar och den teknik som kan erhålla stöd varje år vartefter ny teknik utvecklas.

8.2.3.3.3.6 Villkor för stödberättigande

Jordbrukaren skall vid byggnation av husdjursbyggnader före påbörjandet av byggnadsprojektet erhålla byggnadslov och göra en miljöanmälan. Om byggnaden rymmer mer än 150 djurenheter krävs miljötillstånd och om mer än 30 djurenheter krävs miljögranskning. Vidare skall alla byggnader som inhyser djur förhandsgranskas och godkännas ur djurskyddssynpunkt.

Jordbrukaren skall i samband med ansökan om stöd göra upp en affärsplan gällande företagets framtida utveckling. Affärsplan är ett krav för alla typer av investeringar som påverkar miljön och på alla investeringar som överstiger ett godkänt investeringsbelopp om 80 000 euro. Affärsplanen skall innehålla en beskrivning av utgångsläget för jordbruksföretaget och mål och åtgärder för utvecklingen av företagets verksamhet (enl. förordning (EU) nr 807/2014). Den skall även innehålla beskrivning av insatser, däribland sådana som rör miljömässig hållbarhet och resurseffektivitet, som krävs för att utveckla jordbruksföretagets verksamhet, utbildning och rådgivning. Till affärsplanen bifogas en ekonomiplan över året före övertagandet och tio år framåt. Affärsplanen och ekonomiplanen skall följas upp vid varje utbetalning och fyra år efter att den gjorts upp eller två år efter att investeringen slutförts.

Stöd beviljas enbart företag som inte har ekonomiska problem och kan visa på en framtida lönsam verksamhet som kan försörja företagaren. Det ekonomiska resultatet (SO) inom jordbruket skall uppgå till minst 15 000 euro senast tre år efter investeringen. Produktionen och verksamheten skall fortgå minst 5 år efter sista utbetalningen av stöd. Det åländska jordbruket är och förblir småskaligt så finns inget behov av övre storleksgräns för stödbara jordbruk. Vid energinvesteringar skall sökande presentera en energisparplan över tilltänkta åtgärder.

Investeringsstödet beviljas inte för obligatoriska krav gällande miljö och djurskydd som stipuleras i nationell eller europeisk lagstiftning. Inom t.ex. miljö- och djurskydd kan stöd enbart beviljas för åtgärder som går längre än vad lagen kräver. Vidare skall stödtagaren vid investeringar i åtgärder som kan anses påverka miljön påvisa att de lagstadgade kraven är uppfyllda bl.a. avseende miljötillstånd. Företagaren skall även uppfylla villkoren för miljöstöd samt villkoren för aktiv lantbrukare. I samband med affärsplanen skall man ange vilka åtgärder som vidtas för att minska emission av växthusgaser. Ett grundläggande krav för att erhålla investeringsstöd stöd är att det finns en rätt dimensionerad gödselvårdsanläggning. Vidare kan investeringsstöd beviljas till miljövänlig teknik för gödselhantering (rätt gödselgiva på rätt plats), god produktivitet, täckdikning och förnyelsebar energi. Stöd till icke produktiva åtgärder beviljas inom ramen för åtgärden för investeringar (art. 17). Inom jordbruket används även åtgärderna för utbildning och rådgivning för att uppnå målsättningarna inom energi direktivet och för att minska utsläppen av växthusgaser. Ny teknik inom stallgödselhantering kommer att minska utsläppen av växthusgaser. Netto inlagring av kol stimuleras även genom att djurhållningen och betesdrift möjliggör en bibehållen stor areal naturbetesmarker.

Åtgärden beviljas främst som investeringsstöd till jordbruket och trädgårdsodlingens produktions-, lagerbyggnader och anläggningar. Stöd beviljas till byggnation inom animalieproduktion, hästhållning, bevattning, dränering, åkerodling, trädgårdsproduktion, växthusproduktion, produkt- och gödsellager, miljö- och djurskyddsinvesteringar samt investeringar i energieffektivitet och användande av förnyelsebar energi för eget bruk. Stöd beviljas till skördemaskiner. Stöd beviljas enbart för inköp av nya maskiner och utrustning.

Stöd beviljas investeringar i hydroteknik som minskar vattenanvändningen. Stöd beviljas för smarta bevattningssystem som tar hänsyn till rådande förutsättningar och växternas behov av vatten. För att öka produktionen och minska näringsläckage till omgivande hav. Teknik för att minska vattenanvändningen är t.ex. små spridare, rampspridare och droppbevattning.

Målsättningen är att ta i bruk förbättrad bevattningsteknik och utrustning som minskar vattenanvändningen per

hektar bevattnad areal. Utrustningen skall minska vattenanvändningen med minst 5 % i jämförelse med befintlig konventionell äldre teknik för att vara stödberättigad (art. 46 (4)). Stöd beviljas då äldre bevattningsteknik byts med en modernare och mer anpassad teknik för att minska den överlops vattenmängd som inte tas upp av grödan.

Stöd beviljas för byggande av dammar för recirkulation av flödesvatten från vintern och våren. Recirkulation av dikesvatten görs i vattenföretag där näringsrikt utfallsvatten från jordbruksområden tas tillvara i uppsamlingsbassänger som placeras bredvid utfallsdiken. Näringsrikt vatten återförs sedan till odlingen som bevattningsvatten. Bassängerna fungerar även som sedimenteringsbassänger som fångar upp fosfor från jordbruksmark.

Vattenuttag från sjöar registreras och vattenmängden mäts av den som tar vatten. Vattennivån i sjön följs upp kontinuerligt av den som tar vatten och även genom stickprovskontroller av ÅMHM. Uttaget mäts med vattenflödesmätare och sjöns nivå mäts med plevel. Vattennivån mäts för att undvika miljömässiga skador på grund av för låg vattennivå.

Även teknik där saltvatten tas till användning till bevattning genom omvänd osmos kan erhålla stöd.

Utökas den bevattnade arealen skall kraven i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 art. 46 (5) och (6) vara uppfyllda.

Endast energinvesteringarna som producerar energi som är ämnad för den egna energiförbrukningen stöds. Stöd till förnyelsebar energi för eget bruk kan beviljas i samband med investeringar i produktionsbyggnader som t.ex. växthus och äggproduktion. Stöd beviljas inte till investeringar där fossila bränslen används. Det är främst inom växthusnäringen som energinvesteringar för eget bruk blir aktuella. Investeringar där man tar tillvara gas från gödsel kan göras i samband med byggande av gödselvårdsanläggning. Investeringen kan erhålla stöd om gasen används främst för egen konsumtion i produktionen.

Stöd beviljas i samband med en expansion av produktionen eller vid investeringar i miljöåtgärder.

Investeringarna följer regler om statligt stöd. Investeringar får inte påbörjas innan ansökan är godkänd och beslut om stöd eller påbörjande av projekt fattats av landskapsregeringen.

8.2.5.3.1 01 Balanserad användning av näringsämnen

8.2.5.3.1.1 Beskrivning av insatstypen

Insatsen utgör basen i ersättningen för miljö- och klimatvänligt jordbruk och är en förutsättning för att stödmottagaren ska kunna åta sig att genomföra skiftesvisa åtgärder på sin gårdsbruksenhet. Målsättningen är att med hjälp av odlingsplanering, anteckningar och bedömningar av olika omständigheter i odlingsförhållandena skapa ett flerårigt planering-, antecknings- och uppföljningssystem av gårdsbruksenhetens miljövårdsåtgärder och ett grundmaterial med hjälp av vilket olika miljö- och vattenvårdsinsatser effektivt kan riktas till rätta platser. Markkarteringen, de skiftesvisa anteckningarna, åkermarkens kvalitetstest och skyddsremssorna bildar en kunskapsbas för tillämpningen av effektiva vattenvårdsinsatser på de enskilda gårdarna. Med hjälp av flerårigt grundmaterial som upprätthålls av jordbrukaren kan man i samband med den gårdsvisa rådgivningen bedöma behoven av miljöinsatserna på gården och effektivisera genomförandet av dem.

För användning av kväve- och fosforgödselmedel finns ett särskilt minimikrav utöver utgångsnivån. Dessa minimikrav presenteras i det bifogade dokumentet ”Gödslingstabeller”. Målsättningen med minimikravet är att fortsätta och förstärka det förfarande som tillämpats under föregående programperioder och med vars hjälp användningen av höga gödselgivor har kunna sänkas och näringsbalanserna sänkas.

Miljöplanerings- och uppföljningssystemet ska bidra till behovet att minska näringsläckaget från jordbruket och sänka fosforhalterna i åkermarken genom att åstadkomma en gödsling som utgår ifrån åkerskiftets egenskaper, den odlade växten och miljön och att skapa ett flerårigt system för uppföljning av användning och utnyttjande av näringsämnen både årsvis men också på längre sikt.

Odlarens ska bättre kunna identifiera de sätt med vilka man på den egna gården kan förbättra användningen av näringsämnen och beakta de gårds- och skiftesvisa egenskaper som kan inverka på miljön.

Det sker ett förhållandevis stort näringsutsläpp från jordbrukets på Åland grund av näringsläckage från jordbruket. Lösliga näringsämnen utgör jämte erosionen den största orsaken till urlakning av näringsämnen. Man konstaterar även att fosforhalten i åkermarken är fortfarande generellt hög vilket i kombination med de låga pH-värden innebär en risk för näringsläckage från jordbruket.

Insatsen bidrar i första hand till att förbättra vattenförvaltningen (Fokusområde 4B). En preciserad och balanserad användning av näringsämnen reducerar läckaget av både fosfor och kväve till yt- och grundvatten samtidigt som de höga fosforhalten i åkermarken sjunker. Insatsen bidrar dessutom till att minska jordbrukets utsläpp av dikväveoxid i luften (Fokusområde 5D) genom att kvävegödslingen sker utgående från marken mullhalt.

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Insatsen motsvarar miljöstödet basstöd under föregående programperiod och målsättningen är att fortsätta med det omfattande miljöarbete som har utförts på gårdarna inom ramen för miljöstödet och bevara det existerande miljöarbetet på minst nuvarande nivå. Behovet av att utveckla närings effektivitet och konkurrenskraft riskerar leda till att mera intensiva odlingsmetoder tas i bruk, speciellt i odlingen av specialgrödor men även i den övriga växtodlingen. Detta kan innebära en risk för en öka användning av näringsämnen och bekämpningsmedel samtidigt som växtföljden förkortas vilket försämrar markstrukturen. Dessutom har utvecklingen inom husdjursproduktionen och speciellt inom mjölkproduktionen lett till att besättningsstorlekarna ökar vilket riskerar leda till en intensivare foderproduktion.

Insatsen har en bred omfattning och ska under hela åtagandeperioden omfatta gårdsbruksenhetens hela åkerareal, frånsett den areal som eventuellt ingår i ett åtagande om ängsvall, ett åtagande om anläggning av skyddszoner eller ett åtagande om ekologisk produktion.

Villkoren i åtagandet är i huvudsak relaterade till växtproduktion och kan genomföras på alla typer av gårdar oberoende av gårdens produktionsinriktning och odlad gröda. Därutöver kan åtagandet förstärkas med frivilliga komplement som väljs utgående från produktionsförhållandena på de enskilda gårdarna. De frivilliga komplementen är anpassade till olika produktionsinriktningar och – förutsättningar och är riktade till enskilda skiften enligt den odlade grödan. Genom informationsåtgärder och rådgivningstjänster uppmuntras stödmottagarna att komplettera sitt åtagande med lämpliga frivilliga komplement och en rådgivare kan hjälpa stödmottagaren att hitta de mest lämpliga och effektiva komplementen för sin gård. Denna till gården anpassade helhet ska på ett integrerat sätt minimera de negativa effekterna av gårdens verksamhet på luft, mark, vatten, natur, biologisk mångfald och klimatförändringar.

Insatsen kan inte genomföras på mark som omfattas av ett åtagande om ekologisk produktion.

Insatsen genomförs uteslutande på åkermark och ersättningen beviljas för åkermark som odlas med åker- eller trädgårdsgrödor. Ersättning beviljas inte för icke odlad åker som sköts (trädor och naturvårdsåkrar), tillfälligt icke odlade områden, icke odlade områden, skyddszonsvallar, trädgårdsland samt energigrödor och andra vedartade växter.

Åtagandet gäller hela den åkerareal som det enskilda året finns på gården. Gårdsbruksenhetens åkerareal kan variera från år till år under åtagandeperioden beroende av överföringar av mark till och från gårdsbruksenheten. Om jordbruksföretagets åkerareal ökar under åtagandeperioden kan åtagandet utvidgas till att omfatta den areal som jordbruksföretaget utökats med förutsatt att det tjänar åtagandets miljömål, minst tre år återstår av åtagandet och att den tillagda arealen inte övertiger 5 hektar eller 10% av jordbruksföretagets tidigare areal (artikel 15 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014). Om arealen som jordbruksföretaget utökas med har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare kan denna areal bifogas till det befintliga åtagandet oberoende av den utökade arealens storlek och längden på den återstående åtagandeperioden. I övriga fall kan det ursprungliga åtagandet ersättas med ett nytt åtagande förutsatt att det nya åtagandet omfattar hela den areal som ingick i det ursprungliga åtagandet och att dess villkor inte är mindre förpliktande.

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013). Åtagandet kan också upphöra att gälla utan att återbetalning krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Ett åtagande kan minska med högst 20% eller med högst 5 hektar under åtagandeperioden utan att stöd som utbetalts för denna areal tidigare under åtagandeperioden återkrävs.

Gårdarna delas in i husdjursgårdar och växtodlingsgårdar på grund av att förutsättningar att genomföra insatsen är olika på växtodlingsgårdar och husdjursgårdar. Vissa av de frivilliga komplementen kan väljas enbart på husdjursgårdar.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska årligen före odlingsperioden inleds upprätta en **skriftlig odlingsplan**. Odlingsplanen kan revideras i samband med sådd eller plantering.

Gårdsbruksenhetens samtliga odlade åkrar ska markkarteras. **Markkarteringen ska utföras med minst 5 års intervaller** och markkarteringsresultatet ska utgöra grunden för gödslingen.

Stödmottagaren ska göra en **kvalitetstest av åkermarken** före slutet av det tredje åtagandeåret genom att fylla i ett bedömningsformulär. Kvalitetstestet ska användas som hjälp vid bedömningen av markens biologiska och fysikaliska egenskaper. Testet ska hjälpa stödmottagaren att fästa uppmärksamhet i de centrala miljöfaktorerna och därmed bidra till att förbättra markens produktionsförmåga.

De årliga odlingshändelserna så som använda gödselmedel och - nivåer samt erhållna skördemängder ska dokumenteras i **skiftesvisa anteckningar**. Skiftets basuppgifter omfattar relativt bestående uppgifter om bl.a skiftets läge och förhållanden så som markkarteringsresultat, jordart, dränering och kalkning. Basuppgifterna kan bevaras som separata dokument eller antecknas i skifteskorten varvid skiftets alla uppgifter finns samlade i ett dokument.

Om basskiftet angränsar till ett vattendrag ska det på åkern mot vattendraget lämnas en i medeltal **minst tre meter bred skyddsremsa**. Skyddsremsan ska vara bevuxen med flerårig vall-, hö- eller ängsväxtlighet.

Skyddsremsan får inte bearbetas, gödslas eller behandlas med kemiska bekämpningsmedel. Det är tillåtet att förstöra och förnya växtligheten vid extremt svår förekomst av ogräs. Uppgifter om de åtgärder som utförs på skyddsremsan ska antecknas i de skiftesvisa anteckningarna. Det är tillåtet att bärga skörd från skyddsremsan och den kan också skötas genom betning.

8.2.5.3.1.10 Information som är specifik för insatsen

De grundläggande elementen som är relevanta för insatsen beskrivs i tabell 1 i bilagan ”Beskrivning av utgångsnivån per insats för åtgärd M10.

Dessa är:

- Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC): 1, 4, 5
- Föreskrivna verksamhetskrav (SMR): 1

Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1

De högsta tillåtna mängderna kväve och fosfor som ingår i insatsens minimikrav är lägre än de som tillåts enligt Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitrateslutet). För minimikraven beviljas ingen ersättning.

I kostnaderna som ersätts till stödmottagaren för genomförande av insatsen ingår inte kostnaderna som föranleds av det bokföringskrav eller andra krav som ingår i detta föreskrivna verksamhetskrav. Insatsen förutsätter en uppdatering av markkarteringen minst en gång under åtagandeperioden samt en skiftesvis bokföring som är mera omfattande än den som krävs enligt lagstiftning.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 1

De i medeltal minst tre meter breda skyddsremsor som ingår i insatsen förutsätter till skillnad från normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden att en flerårig växtlighet anläggs på dem. Stödmottagaren erhåller ersättning endast för anläggningskostnaden.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 4

Enligt normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden får svarträda, stubbträda och ettårig grönträda inte gödslas. Flerårig grönträda får gödslas endast i samband med anläggandet. Insatsen har inte begränsningar utöver dessa. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5

De i medeltal minst tre meter breda skyddsremsor som ingår i insatsen förutsätter till skillnad från nitratbeslutet en flerårig växtlighet anläggs på dem och de är till sin bredd bredare än den dikesren som ska lämnas enligt normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden.

8.2.5.3.3. 03 Förbättrad användning av stallgödsel

8.2.5.3.3.10 Information som är specifik för insatsen

De grundläggande elementen som är relevanta för insatsen beskrivs i tabell 3 i bilagan ”Beskrivning av utgångsnivån per insats för åtgärd M10.

Dessa är

- Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC): 4
- Föreskrivna verksamhetskrav (SMR): 1

Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1

Stödmottagaren som tar emot och sprider stallgödsel på sin gård ska iaktta bestämmelserna i Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet). Ingen ersättning beviljas för de merkostnader eller inkomstbortfall som föranleds av dessa begränsningar.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 4

Enligt normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden får svartträda, stubbträda och ettårig grönträda inte gödslas. Flerårig grönträda får gödslas endast i samband med anläggandet. Insatsen har inte begränsningar för användning av gödselmedel utöver dessa. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar.

8.2.5.3.9. 09 Anläggning av skyddszoner

8.2.5.3.9.1 Beskrivning av insatstypen

Målsättningen är att minska näringsläckaget från jordbruket och minska erosionen genom att skapa ett bestående växttäckte längs åkermarken som angränsar till känsliga vattenområden. Detta leder även till att markens näringsinnehåll utarmas, markstrukturen förbättras och den biologiska mångfalden ökar samtidigt som landskapsbilden berikas.

Det sker ett förhållandevis stort näringsutsläpp från jordbrukets på Åland grund av näringsläckage från jordbruket. Lösliga näringsämnen utgör jämte erosionen den största orsaken till urlakning av näringsämnen. Genom att anlägga flere skyddszoner speciellt i de känsliga områdena med en redan försämrade vattenkvalitet kan en ytterligare försämring av vattnet undvikas.

Insatsen bidrar i första hand till att förbättra vattenförvaltningen (Fokusområde 4B). Insatsen bidrar även till att förbättra markskötseln (Fokusområde 4C) genom att skyddszonerna förbättrar markstrukturen, den bidrar

dessutom till att återställa och bevara biologisk mångfald och till att berika landskapsbilden (Fokusområde 4A). Vidare bidrar insatsen till att främja koldioxidbindningen inom jordbruket (Fokusområde 5E) genom att förbrukningen av markens organiska kolförråd förhindras och bindningen av kol i marken främjas.

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Insatsen är riktad till de känsliga vattenområdena på Åland, dessa visas på kartor i bilaga x. .

Insatsen genomförs på åkermark.

Insatsen genomförs på fasta skiften och arealen kan inte variera **på gårdsbruksenheten** under åtagandeperioden.

Åtagandets areal kan inte minskas eller ökas under åtagandeperioden förutom om areal som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden.

Åtagandets areal kan inte ökas under åtagandeperioden och minskning av åtagandets areal är möjlig endast om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person i enlighet med (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013).

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013). Om inget sådant övertagande sker ska återbetalning krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Stödmottagaren har möjlighet att anlita riktad miljörådgivning för att på den egna gården hitta de platser på vilka en skyddszon kan ge en bra vattenvårdande effekt. I samband med rådgivningen kartläggs även möjligheterna att genomföra andra vattenvårdanden insatser på gården och möjligheten att kombinera dessa på ett effektivt sätt.

Insatsen har funnits under tidigare programperioder i hela programområdet men målsättningen är nu att ytterligare förbättra den existerande situationen i de känsliga vattenområdena genom att rikta denna insats till enbart dessa områden.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska åta sig att anlägga och därefter under hela åtagandeperioden sköta en skyddszon som är minst 3 meter men högst 25 meter bred. I motiverade fall kan skyddszonen vara bredare än 25 meter. Landskapsregeringen fastställer bredden på varje enskild skyddszon utgående från bl.a. åkerns lutning, närheten till vattenområdet och arrondering.

Skyddszonen ska under hela åtagandeperioden vara bevuxen med vallgräs. Om det inte redan växer vallgräs på området ska området sås med flerårigt gräsfrö i början av åtagandeperioden (senast 30.6). Därefter får området inte under åtagandeperioden bearbetas, gödslas eller behandlas med kemiska bekämpningsmedel.

Växtligheten ska slås en gång per år och det slagna gräset ska föras bort. Gräset får utnyttjas i lantbruksproduktionen. Skyddszonen får användas som bete för husdjur förutsatta att detta inte är till skada för miljön. Skyddszonen får betas förutsatt att detta inte leder till skador på växtligheten.

Vid anläggning och skötsel skall hänsyn tas till den biologiska mångfalden. Gräset på skyddszonen får inte slås före den 15 juli såvida det inte är fråga om bekämpning av ogräs, växtsjukdomar eller skadegörare eller om att förhindra spridning av dem.

8.2.5.3.9.10 Information som är specifik för insatsen

De grundläggande elementen som är relevanta för insatsen beskrivs i tabell 9 i bilagan ”Beskrivning av utgångsnivån per insats för åtgärd M10.

Dessa är

- Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC): 1 och 5.
- Föreskrivna verksamhetskrav (SMR): 1 .

Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1

Det är förbjudet att sprida kvävegödselmedel närmare än 5 meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med kvävegödselmedel, stallgödsel och organiska gödselmedel förbjuden på en sträcka av 5 meter om marklutningen är över 2 %. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar. Insatsen förutsätter att en skyddszon med flerårigt gräs anläggs.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 1

På jordbruksmark längs med vattendrag ska som sådana buffertremsor som avses i bilaga II till den horisontella förordningen iakttas de gränser för förbud mot kvävegödsling och spridning av gödsel som avses i Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket, det sk. nitratbeslutet. Detta innebär att det är förbjudet att sprida kvävegödselmedel närmare än fem meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med kvävegödselmedel, stallgödsel och organiska gödselmedel förbjuden på en sträcka av fem meter om marklutningen är över 2%. Ytgödsling med stallgödsel och organiska gödselmedel är alltid förbjuden om markens genomsnittliga lutning är över 10%. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar. Insatsen förutsätter att en skyddszon med flerårigt gräs anläggs.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5

På jordbruksmark längs med vattendrag och utfallsdiken ska det lämnas en minst en meter bred obearbetad dikesren där varken gödselmedel eller växtskyddsmedel får spridas. Ingen ersättning beviljas för denna areal. Ersättning beviljas för den areal som är utöver dikesrenen. (ej för den meter som är närmast diket)

8.2.5.3.10 10 Ängsvall

8.2.5.3.10.1 Beskrivning av insatstypen

Målsättningen är att öka mångfalden i jordbrukslandskapet genom att fortsätta sköta de extensivt odlade vallar som inte på många år har ingått i en normal växtföljd för att bevara de biologiska värden som börjat utvecklas på dessa områden.

Styrningen till allt större enheter och en intensivare produktion riskerar leda till att små åkrar som är svåråtkomliga och som därför lämpar sig sällan för en produktiv odling blir oskötta och växer igen. Ur

miljösynpunkt är dessa områden dock värdefulla. Målsättningen är att artsammansättningen i dessa vallar så småningom ska berikas och sakta övergå i ett naturtillstånd med en ökad biologisk mångfald. I en äng i naturtillstånd är den biologiska mångfalden betydligt större än i en igenvuxen och oskött övergiven gammal vall. Detta ska åstadkommas genom en årlig skötsel som förhindra igenväxning och övergödning.

Insatsen bidrar i första hand till att återställa och bevara den biologiska mångfalden och det öppna, för Åland säregna kulturlandskapet (Fokusområde 4A). När växtligheten inte har förnyats har vallarna börjat övergå i naturtillstånd (äng) och en mängd värdefull ängsflora och –fauna har etablerat sig i ängen. En regelbunden skötsel bidrar till ett öppet landskap och vilda djur erbjuds föda och skydd i samtidigt som en fullt utvecklad äng gör landskapet mångsidigare. Insatsen bidrar även till främja koldioxidbindningen inom jordbruk (Fokusområde 5E) genom att förbrukningen av markens organiska kolförråd förhindras och bindningen av kol i marken främjas. Vidare bidrar insatsen till att förbättra vattenförvaltningen (Fokusområde 4B) genom att ogödslade och –bearbetade vallar minskar växtnäringssläckaget.

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Insatsen genomförs på åkermark

Insatser är riktade till enskilda skiften på vilka det funnits obruten vall i minst 10 år.

Insatsen genomförs på fasta skiften och arealen kan inte variera **på gårdsbruksenheten** under åtagandeperioden.

Åtagandets areal kan inte ökas under åtagandeperioden förutom om stödmottagaren övertar mark som har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare. Åtagandets areal kan minska endast om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person i enlighet med artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013.

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013). Om inget sådant övertagande sker ska återbetalning krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Stödmottagaren har möjlighet att anlita rådgivning i landskapsvård för att få hjälp med att identifiera dessa områden på den egna gården och för att få råd om hur dessa områden bör skötas för att de värdefulla arter och biotoper som etablerats i ängen ska bevaras och utvecklas.

Insatsen har inte funnits under föregående programperioder och målsättningen är att bevara den existerande situationen beträffande de extensivt odlade vallarna som börjat övergå i ett naturtillstånd.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska åta sig att bevara den växtlighet som finns på ängsvallarna.

Ängsvallarna ska slå en gång per år och det slagna gräset ska föras bort. Gräset får utnyttjas i lantbruksproduktionen. Efter slått kan vallen användas som bete för husdjur förutsatta att detta inte är till skada för miljön. Vallen får betas med högst 1 de/ha. Antalet djur omvandlas till djurenheter med hjälp av koefficienterna i kapitel 8.

Med hänsyn till den biologiska mångfalden ska slått utföras så att fåglars häckning eller däggdjurens ungar inte äventyras. Slått får därför påbörjas tidigast den 15 juli.

Under åtagandeperioden får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas på vallarna och de får heller inte bearbetas.

8.2.5.3.11. 11 Skötsel av naturbeten med höga naturvärden

8.2.5.3.11.1 Beskrivning av insatstypen

Målsättningen är att bevara naturbeten och öka mångfalden i jordbrukslandskapet genom att säkerställa en fortsatt betesdrift på de värdefulla naturbetesområdena och att bevara livsmiljöerna för de arter som är beroende av betande djur.

Även om kulturmarksarter och biotoper fortsättningsvis mår förhållandevis bra på Åland har förändringar i jord- och skogsbrukets struktur och metoder redan negativt påverkat den biologiska mångfalden genom bl. a. igenväxning av kulturlandskapet. Speciellt naturbeten som finns på gårdar som upphör med djurproduktionen blir i allt större utsträckning obetade. Igenväxningen av kulturlandskapet är ett allvarligt naturvårdsproblem eftersom ängar och naturbeten skapar en mängd biotoper för bl.a. växter, svampar och djur. Naturbeten med höga naturvärden består av artrika livsmiljöer som skapats av det traditionella jordbruket och boskapskötseln. På dessa beten finns både arter som är vanliga för ängar och naturbetesmarker med en stabil eller ökande frekvens men även arter som är sällsynta eller hotade förekommer.

Insatsen bidrar i första hand till att återställa och bevara den biologiska mångfalden och det öppna, för Åland säregna kulturlandskapet (Fokusområde 4A).

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Insatsen är riktad till naturbeten med höga naturvärden som inte uppfyller villkoren för permanent gräsmark/naturbetesmark. Med naturbeten med höga naturvärden avses strandängar, ängar och hagar.

Åtagandet ska omfatta en på förhand definierad betesareal men arealen som insatsen genomförs på kan variera från år till år. En årlig arealvariation behövs för en bra betesrotation och ett genomtänkt betesutnyttjande med vilka förekomsten av betesparasiter kan förebyggas på ett naturligt sätt. En årlig arealvariation innebär att ett naturbete som ingår i ett avtal om naturbeten med höga naturvärden inte behöver betas varje år. Ersättning beviljas dock endast för sådana beten som under stödåret har betats i enlighet med stöd villkoren. Minst hälften (50%) av arealen som omfattas av åtagandet måste betas årligen.

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013). Om personen som övertar marken har ett eget motsvarande åtagande från förut kan denna alternativt bifoga den övertagna marken till sitt befintliga avtal. Om inget sådant övertagande sker ska återbetalning krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Lövrigt kan åtagandets areal inte minskas eller ökas under åtagandeperioden.

Åtagandets areal kan inte ökas under åtagandeperioden förutom om stödmottagaren övertar mark som har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare. Åtagandets areal kan minska endast om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person i enlighet med artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013.

Insatsen omfattar de naturbeten som under tidigare programperioder har kallats för ”prioriterade naturbeten”. Målsättningen är att förbättra den existerande situationen beträffande skötseln av dessa beten genom ett kräva ett bättre betestryck och en tidigare betning under växtperioden.

Stödmottagarens åtagande

Jordbrukaren ska åta sig att hålla ett tillräckligt betestryck på de naturbeten som omfattas av åtagandet.

Antalet betande djur ska anpassa till betesområdets storlek. Betestrycket ska motsvara foderproduktionen och – tillväxten på betet. Djuren ska årligen beta på betet senast den 15 augusti. Området får inte växa igen med sly och buskar. Kompletterande skötselåtgärder så som röjning, slåtter och putsning ska utföras om igenväxning börjar förekomma. Betet ska årligen vara väl avbetat senast 30 september och vid behov åtgärdat med kompletterande skötsel.

Uppgifter om antalet betesdjur och betesperiodens längd ska antecknas i beteskorten.

Tillskottsutfodring är tillåten under högst 2 veckor i början och under högst 2 veckor i slutet av betesperioden, dock tidigast den 15 september, för att undvika gödslingsseffekt och därmed en utarmning av artrikedomen. Om ett bete omfattar både beten med höga naturvärden och övriga betesområden ska tilläggsutfodringen förbjudas helt på beten med höga naturvärden och på beten med höga naturvärden får tilläggsutfodring ske högst under 2 veckor i början och i slutet av betesperioden. Under exceptionellt torra perioder kan landskapsregeringen utfärda ett generellt undantag från de ovan nämnda begränsningarna så att djurens näringsbehov kan tillgodoses.

På de åkrar som enbart används som bete och som finns i anslutning till naturbeten med höga naturvärden får ingen gödsel användas. På de åkrar som först skördas och därefter används som bete får den skörd som betas inte gödslas.

På naturbeten får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas, betena får heller inte bearbetas.

Ersättning kan beviljas för sådana naturbeten som uppfyller kriterierna för naturbeten med höga naturvärden och som under stödåret har betats.

8.2.5.3.12 12 Riktade insatser på naturbeten

8.2.5.3.12.1 Beskrivning av insatstypen

Målsättningen är att bevara naturbeten och öka mångfalden i jordbrukslandskapet genom att med riktade insatser förbättra skötseln av naturbeten och därmed skapa möjligast gynnsamma livsmiljöer för den värdefulla betesfloran och -faunan och att trygga dess överlevnad i livskraftiga populationer.

Även om kulturmarksarter och biotoper fortsättningsvis mår förhållandevis bra på Åland har förändringar i jord- och skogsbrukets struktur och metoder redan negativt påverkat den biologiska mångfalden genom bl. a ett försämrat betestryck. Flera arter som har gynnats av det traditionella ängsbruket hotas av att deras livsmiljöer övergöds och växer igen eller på grund av en bristande eller felaktig skötsel. De viktigaste åtgärderna för de värdefullaste och artrikaste ängsområdena är därför att anpassa skötseln efter de mest krävande arternas behov. För detta ändamål behövs riktade insatser som utgår från det berörda områdets särskilda förutsättningar. Genom en fortsatt planmässig skötsel av de värdefullaste områdena kan de i kulturlandskapet mest hotade arternas livsmiljö bevaras i ursprungligt skick. Betesmarkens mångformighet och artrikedom kan genom den anpassade skötseln därmed fortsätta att utvecklas, berikas och förfinas.

Insatsen bidrar i första hand till att återställa och bevara den biologiska mångfalden och det öppna, för Åland säregna kulturlandskapet (Fokusområde 4A).

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Insatsen är riktad till naturbeten på strandängar, ängar och hagmark som inte uppfyller villkoren för permanent gräsmark/naturbetesmark.

Insatsen genomförs på fasta skiften och arealen kan inte variera **på gårdsbruksenheten** under åtagandeperioden.

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013). Om personen som övertar marken har ett eget motsvarande åtagande från förut kan denna alternativt bifoga den övertagna marken till sitt befintliga avtal. Om inget sådant övertagande sker ska återbetalning krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Åtagandets areal kan inte ökas under åtagandeperioden. Åtagandets areal kan minska endast om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person i enlighet med artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013.

Lövriga fall kan åtagandets areal inte minskas eller ökas under åtagandeperioden.

Insatsen har funnits under föregående programperiod och målsättningen är att förbättra den existerande situationen beträffande skötseln av strandängar, ängar och hagmark genom riktade skötselåtgärder.

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska åta sig att sköta betena i enlighet med den skötselplan som är en förutsättning för beviljande av ersättning.

Betena ska betas med ett lämpligt och för artsammansättningen anpassat betestryck så att området varken blir över- eller underbetat.

Tillskottsutfodring får ske endast under högst två veckor i början och under högst två veckor i slutet av betesperioden. Betet ska dessutom avskiljas med stängsel från gödslade betesvallar på åkermark för att ett för området lämpligt betestryck ska åstadkommas och för att en negativ gödslingsseffekt från gödslade betesvallar på åkermark ska undvikas.

På avtalsområdet får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas och det får heller inte bearbetas.

Uppgifter om antalet betande djur, betesperiodens längd och utförda skötselåtgärder ska antecknas i en skötseldagbok.

8.2.5.3.13.13 Skötsel av kulturmark

8.2.5.3.13.1 Beskrivning av insatstypen

Målsättningen är att säkerställa en fortsatt betesdrift på sådana naturbeten som brukats på ett traditionellt sätt genom betning och vilka genom den fleråriga hävden ger det åländska landskapet dess särpräglade drag. Naturbetena har ofta en framträdande placering i landskapet varvid djurhållning på naturbeten präglar det öppna kulturlandskapet i en stor omfattning.

Till skillnad från naturbeten med höga naturvärden (ängar, hagar och strandängar) består dessa beten delvis av kargare marker med inslag av stenar och berg men delvis även av mera träddominerade områden. Betena är ofta också relativt stora till arealen varför flera naturtyper kan förekomma på ett och samma bete. Naturbetena i skärgården har en speciell karaktär som skiljer sig från fasta Ålands frodigare beten. Skärgårdsnaturbeten består av karg mark med inslag av berghällor, strandpartier, buskmark (enar) och trädbevuxna områden med mager växtlighet. Dessa naturbetestyper uppfyller inte kriterierna för varken permanent gräsmark/permanenta beten eller för naturbeten med höga naturvärden. Därför är en särskild stödtyp motiverad för att dessa områden ska användas som naturbeten även i fortsättningen i syfte att bevara livsmiljöerna för de arter som är beroende av betande djur och för att bevara det öppna kulturlandskapet.

Insatsen bidrar i första hand till att återställa och bevara den biologiska mångfalden och det öppna, för Åland säregna kulturlandskapet (Fokusområde 4A).

Insatsen bidrar till de tematiska målen 5 och 6.

Åtagandet ska omfatta en på förhand definierad betesareal men arealen som insatsen genomförs på kan variera från år till år. En årlig arealvariation behövs för en bra betesrotation och ett genomtänkt betesutnyttjande med vilka förekomsten av betesparasiter kan förebyggas på ett naturligt sätt. En årlig arealvariation innebär att ett naturbete som ingår i ett avtal om skötsel av kulturmark inte behöver betas varje år. Ersättning beviljas dock endast för sådana beten som under stödåret har betats i enlighet med stödvillkoren. Minst hälften (50%) av arealen som omfattas av åtagandet måste betas årligen.

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013). Om personen som övertar marken har ett eget motsvarande åtagande från förut kan denna alternativt bifoga den övertagna marken till sitt befintliga

avtal. Om inget sådant övertagande sker ska återbetalning krävas för den period under vilken åtagandet gällde.

Åtagandets areal kan inte ökas under åtagandeperioden förutom om stödmottagaren övertar mark som har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare. Åtagandets areal kan minska endast om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person i enlighet med artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013.

Lövrigt kan åtagandets areal inte minskas eller ökas under åtagandeperioden.

Insatsen omfattar de naturbeten som under tidigare programperiod har beviljats kompensationsbidrag men som inte längre betraktas som jordbruksareal (d.v.s uppfyller inte kriterierna för permanent gräsmark). Målsättningen är att bevara den existerande situationen beträffande skötseln av dessa beten på minst nuvarande nivå.

Insatsen kan inte omfatta permanenta beten

Stödmottagarens åtagande

Stödmottagaren ska åta sig att hålla betande husdjur på de naturbeten som omfattas av åtagandet. Betestrycket ska motsvara foderproduktionen och –tillväxten på betet. Djuren ska årligen beta på betet senast den 15 augusti. Området får inte växa igen med sly och buskar.

Kompletterande skötselåtgärder så som röjning, slåtter och putsning ska utföras om igenväxning börjar förekomma. Betet ska årligen vara väl avbetat senast 30 september och vid behov åtgärdat med kompletterande skötsel.

Uppgifter om antalet betesdjur och betesperiodens längd ska antecknas i beteskorten.

På naturbeten får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas, betena får heller inte bearbetas.

8.2.6. M11 Ekologiskt jordbruk

8.2.6.2 En allmän beskrivning av åtgärden, inklusive dess interventionslogik och hur den bidrar till fokusområdena och de övergripande målen

Åtgärden motsvarar insatsen för ekologisk produktion som under programperioden 2007-2013 fanns i åtgärden för miljövänligt jordbruk. Under programperioden 2014-2020 utgör stödet för ekologiskt jordbruk en egen åtgärd.

Stödområdets omfattning

Ersättning för ekologisk produktion beviljas i hela landskapet Åland.

Interventionslogiken vid utformande av åtgärden

Åtgärden är utformad utgående från insatsen i miljöstödet under föregående programperiod och de resultat och erfarenheter som erhållits vid implementeringen av insatsen.

Enligt SWOT-analysen har utvecklingen av den ekologiska produktionen varit framgångsrik arealmässigt och ca 25 procent av den totala odlade arealen på Åland odlas ekologiskt. Efterfrågan på ekologiska livsmedel bedöms öka i takt med att konsumenterna blir allt mer intresserade av livsmedlens ursprung och en ökad produktion av

ekologiska livsmedel har i Swot-analysen därför setts som en möjlighet för det åländska jordbruket varvid arealen som odlas enligt hållbara ekologiska produktionsmetoder förväntas även i fortsättningen utgöra en betydande del av den totala åkerarealen på Åland.

Åtgärden bidrar i första hand till att förbättra vattenförvaltningen (Fokusområde 4B). Ekologisk produktion karaktäriseras av optimal, lokal resursanvändning. Användningen av lättlösliga handelsgödselmedel och kemiska bekämpningsmedel ersätts med miljövänligare metoder och organiska gödselmedel så som stallgödsel tas effektivt tillvara i jordbrukets kretslopp.

Åtgärden bidrar även till att återställa och bevara biologisk mångfald (Fokusområde 4A) genom att ett ekologiskt lantbruk stärker och ökar den biologiska mångfalden i odlingslandskapet. Ekologisk husdjursproduktion sker på djurens villkor där djurens livsmiljö tillåter ett naturligt beteende, djuren får utlopp för naturliga rörelsemönster och fodret är anpassat till djurartens matsmältningssystem och sätt att äta. Åtgärden bidrar även till att främja koldioxidbindning inom jordbruket (Fokusområde 5E) genom att organiskt material binder koldioxid i jordmånen.

Ekologisk produktion är en ekologiskt hållbar odlingsmetod som har en betydande inverkan på de tvärgående målen för miljö och begränsning av och anpassning till klimatförändringar.

Stödmottagaren har möjlighet att anlita rådgivningstjänster och delta i kursverksamhet för att öka sina kunskaper om ekologisk produktion. Stödmottagaren kan tillsammans med en rådgivare planera sin produktion utgående från gårdens produktionsinriktning och de övriga förutsättningarna för bedrivande ekologisk produktion på den egna gården och genom att delta i kursverksamhet kan stödmottagaren erhålla information bl.a om utvecklingen inom denna produktionssektor.

Åtgärdens struktur

Inom åtgärden beviljas ersättning för både ekologisk växtodling och för ekologisk husdjursproduktion. De kan omfattas av samma åtagande förutsatt att både växtodlingen och husdjursproduktionen är i samma produktionsskede, d.v.s antingen i övergångsskede eller i produktionsskede. Sker omläggningen av husdjursproduktionen i ett senare skede än omläggningen av gårdens växtodling måste husdjursproduktionen omfattas av ett separat åtagande.

Stöd beviljas både under övergångsperioden och i produktionsskede

En odlare som har ett åtagande om övergång till ekologisk produktion eller ett åtagande om ekologisk produktion i produktionsskede kan även välja följande frivilliga komplement som ingår i miljöersättningen:

- reducerad höstbearbetning
- förbättrad användning av stallgödsel
- odling av markförbättrande växter förutom grön gödslingsvall
- odling av dragväxter för bin

Åtagandeperiodens längd

Ett åtagande om övergång till ekologisk produktion omfattar inledningsvis två år. Direkt efter det ska stödmottagaren ingå ett åtagande om bibehållande av ekologisk produktion som omfattar minst tre år.

Åtagandeperioden för nya åtaganden som rör bibehållande av ekologisk produktion och som inte följer direkt efter en inledande övergångsperiod är inledningsvis 5 år. Efter det kan åtagandet förlängas med ett år i taget till slutet av programperioden.

Översynsklausul

En översynsklausul som avses i artikel 48 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) införs för de åtaganden som gäller övergång till ekologisk produktion och de åtaganden som gäller ekologisk produktion i produktionskedje för att säkerställa att de anpassas vid ändringar av de tillämpliga bindande normerna (tvärvillkoren) eller minimikraven för användning av gödselmedel och växtskyddsmedel.

Dessutom kommer de åtaganden som gäller övergång till ekologisk produktion och åtaganden som gäller ekologisk produktion i produktionskedje och som sträcker sig längre än den aktuella programperioden att innehålla en översynsklausul som möjliggör en anpassning till den efterföljande programperiodens rättsliga ram.

En jordbrukare som gått in i ett åtagande behöver inte acceptera sådana förändringar som görs med stöd av dessa översynsklausuler. Om jordbrukaren inte accepterar en sådan förändring förfaller åtagandet utan att jordbrukaren behöver betala tillbaka redan utbetald ersättning.

Omvandling av åtaganden

Ett åtagande om övergång till ekologisk produktion eller ett åtagande om ekologisk produktion i produktionskedje kan under åtagandeperioden omvandlas eller justeras i enlighet med artikel 14 i kommissionens delegerade förordning (EU) nr 807/2014.

Årlig arealvariation

Insatsen genomförs på fasta skiften och åtgärden ska varje år under åtagandeperioden genomföras på hela den areal och som omfattas av jordbrukarens åtagande. Ingen sådan årlig variation i antalet hektar som avses i artikel 47.1 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) nr 1305/2013 om stöd till landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) är tillåten. På ett skifte som något år tillfälligt inte kan odlas måste ändå minst de villkor för ekologisk produktion som fastställts i rådets förordning (EG) nr 834/2007 följas och skiftet måste omfattas av den årliga produktionskontrollen även om inget stöd beviljas för skiftet.

Justering av åtaganden

Ett åtagande kan under åtagandeperioden justeras i enlighet med artikel 14 i genomförandeförordningen i fråga om arealen, djurantalet och de insatser som valts om

- 4) Åtagandet överförs på grund av generationsväxling eller
- 5) Åtagandet överförs på grund av att besittningen av hela gården överförs eller
- 6) I en situation som avses i artikel 47 i landsbygdsförordning, där en del av marken överförs till en annan person eller

När ett åtagande justeras i situationer som nämns ovan kan åtagandets areal minskas, ett frivilligt komplement frånträdas och den ekologiska husdjursproduktionen upphöra utan att ersättning som redan har erhållits återkrävs.

Utökning och minskning av åtagandet

Om arealen som jordbruksföretaget utökas med har ingått i ett motsvarande åtagande hos en annan stödmottagare kan denna areal bifogas till det befintliga åtagandet oberoende av den utökade arealens storlek och längden på den återstående åtagandeperioden. I övriga fall kan åtagandets areal inte ökas under åtagandeperioden men det ursprungliga åtagandet kan ersättas med ett nytt åtagande förutsatt att det nya åtagandet omfattar hela

den areal som ingick i det ursprungliga åtagandet och att dess villkor inte är mindre förpliktande.

Om mark som berörs av åtagandet överförs under åtagandeperioden helt eller delvis till en annan person får åtagandet eller den del av åtagandet som berör den överförda marken övertas av denna andra person för återstoden av åtagandeperioden ~~(artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013). Om inget sådant övertagande sker ska återbetalning krävas för den period under vilken åtagandet gällde, eller kan upphöra att gälla, och återbetalning ska inte krävas för den period under vilken åtagandet gällde (artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013).~~

8.2.6.3.1. 01 Övergång till ekologisk produktion

8.2.6.3.1.10. Information som är specifik för insatsen

Utgångsnivån beskrivs i punkt 8.1

De grundläggande elementen som är relevanta för denna åtgärden är följande:

Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1

De högsta tillåtna mängderna kväve och fosfor som ingår i insatsens minimikrav är lägre än de som tillåts enligt Ålands landskapsregerings beslut ~~(2000:79)~~ (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet). För minimikraven beviljas ingen ersättning.

Stödmottagaren som tar emot och sprider stallgödsel på sin gård ska iaktta bestämmelserna i Ålands landskapsregerings beslut ~~(2000:79)~~ (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet). Ingen ersättning beviljas för de merkostnader eller inkomstbortfall som föranleds av dessa begränsningar.

Det är förbjudet att sprida ~~kväve~~ gödselmedel närmare än 5 meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med ~~kvävegödselmedel-stallgödsel och organiska gödselmedel~~ förbjuden på en sträcka av 5 meter om marklutningen är över 2 %. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar. Insatsen förutsätter att en skyddszon med flerårigt gräs anläggs.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 4

Minimikravet för marktäckning är att det ska finnas ett växttäckte på en icke odlad åker som sköts. Växtbeståndet ska sås senast 30 juni och får avslutas kemiskt eller mekaniskt tidigast den 1 september eller redan tidigast den 15 juli om det på åkern sås vallväxter eller växter som ska sås eller planteras på hösten. Insatsen kan genomföras endast på sådana skiften som är bevuxna med spannmål, proteingrödor, oljeväxter, sockerbeta, potatis, majs samt ettåriga trädgårds- och specialväxter.

Enligt normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden får svartträda, stubbträda och ettårig grönträda inte gödslas. Flerårig grönträda får gödslas endast i samband med anläggandet. Insatsen har inte begränsningar för användning av gödselmedel utöver dessa. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5

En odlad åker och en areal för permanent gröda ska odlas i enlighet med normal god jordbrukarsed med hänsyn till förhållandena på orten. God jordbrukssed förutsätter att en odlad åker och en areal för permanent gröda bearbetas, gödslas och sås eller planteras på ett ändamålsenligt sätt så att det är möjligt att åstadkomma en jämn groning och ett enhetligt växtbestånd. Vid odlingen ska växtarter och växtsorter som lämpar sig för området användas.

På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd. På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd.

På jordbruksmark längs med vattendrag och utfallsdiken ska det lämnas en minst en meter bred obearbetad dikesren där varken gödselmedel eller växtskyddsmedel får spridas.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 6

Bränning av stubb av växtlighet är tillåten endast om det är nödvändigt med tanke på en lyckad sådd eller bekämpning av flyghavre och andra ogräs, växtsjukdomar eller skadedjur.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 7

Trädgrupper och enstaka träd som är skyddade enligt 5§ 8 punkten i Ålands landskapsförordning (1998:113) om naturvård ska bevaras om de växer på en areal om högst 0,2 hektar på ett basskifte med åker, permanent betesmark eller permanent gräsmark, en dikesren på ett basskifte eller i området mellan angränsande basskiften.

8.2.6.3.2 02 Ekologisk produktion

8.2.6.3.2.10. Information som är specifik för insatsen

Utgångsnivån beskrivs i punkt 8.1

De grundläggande elementen som är relevanta för denna åtgärden är följande:

Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1

De högsta tillåtna mängderna kväve och fosfor som ingår i insatsens minimikrav är lägre än de som tillåts enligt Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet). För minimikraven beviljas ingen ersättning.

Stödmottagaren som tar emot och sprider stallgödsel på sin gård ska iakttä bestämmelserna i Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet). Ingen ersättning beviljas för de merkostnader eller inkomstbortfall som föranleds av dessa

begränsningar.

Det är förbjudet att sprida kvävegödselmedel närmare än 5 meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med kvävegödselmedel, stallgödsel och organiska gödselmedel förbjuden på en sträcka av 5 meter om marklutningen är över 2 %. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar. Insatsen förutsätter att en skyddszon med flerårigt gräs anläggs.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 4

Minimikravet för marktäckning är att det ska finnas ett växttäck på en icke odlad åker som sköts. Växtbeståndet ska sås senast 30 juni och får avslutas kemiskt eller mekaniskt tidigast den 1 september eller redan tidigast den 15 juli om det på åkern sås vallväxter eller växter som ska sås eller planteras på hösten. Insatsen kan genomföras endast på sådana skiften som är bevuxna med spannmål, proteingrödor, oljeväxter, sockerbeta, potatis, majs samt ettåriga trädgårds- och specialväxter.

Enligt normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden får svarträda, stubbträda och ettårig grönträda inte gödslas. Flerårig grönträda får gödslas endast i samband med anläggandet. Insatsen har inte begränsningar för användning av gödselmedel utöver dessa. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5

En odlad åker och en areal för permanent gröda ska odlas i enlighet med normal god jordbrukarsed med hänsyn till förhållandena på orten. God jordbrukssed förutsätter att en odlad åker och en areal för permanent gröda bearbetas, gödslas och sås eller planteras på ett ändamålsenligt sätt så att det är möjligt att åstadkomma en jämn groning och ett enhetligt växtbestånd. Vid odlingen ska växtarter och växtsorter som lämpar sig för området användas.

På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd. På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd.

På jordbruksmark längs med vattendrag och utfallsdiken ska det lämnas en minst en meter bred obearbetad dikesren där varken gödselmedel eller växtskyddsmedel får spridas.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 6

Bränning av stubb av växtlighet är tillåten endast om det är nödvändigt med tanke på en lyckad sådd eller bekämpning av flyghavre och andra ogräs, växtsjukdomar eller skadedjur.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 7

Trädgrupper och enstaka träd som är skyddade enligt 5§ 8 punkten i Ålands landskapsförordning (1998:113) om naturvård ska bevaras om de växer på en areal om högst 0,2hektar på ett basskifte med åker, permanent betesmark eller permanent gräsmark, en dikesren på ett basskifte eller i området mellan angränsande basskiften.

8.2.6.5 Information som är specifik för åtgärden

Utgångsnivån beskrivs i punkt 8.1

De grundläggande elementen som är relevanta för denna åtgärd är följande:

Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1

De högsta tillåtna mängderna kväve och fosfor som ingår i insatsens minimikrav är lägre än de som tillåts enligt Ålands landskapsregerings beslut ~~(2000:79)~~ (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet). För minimikraven beviljas ingen ersättning.

Stödmottagaren som tar emot och sprider stallgödsel på sin gård ska iaktta bestämmelserna i Ålands landskapsregerings beslut ~~(2000:79)~~ (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet). Ingen ersättning beviljas för de merkostnader eller inkomstbortfall som föranleds av dessa begränsningar.

Det är förbjudet att sprida kvävegödselmedel närmare än 5 meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med kvävegödselmedel förbjuden på en sträcka av 5 meter om marklutningen är över 2 %. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar. Insatsen förutsätter att en skyddszon med flerårigt gräs anläggs.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 4

Minimikravet för marktäckning är att det ska finnas ett växttäck på en icke odlad åker som sköts. Växtbeståndet ska sås senast 30 juni och får avslutas kemiskt eller mekaniskt tidigast den 1 september eller redan tidigast den 15 juli om det på åkern sås vallväxter eller växter som ska sås eller planteras på hösten . Insatsen kan genomföras endast på sådana skiften som är bevuxna med spannmål, proteingrödor, oljeväxter, sockerbeta, potatis, majs samt ettåriga trädgårds- och specialväxter.

Enligt normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden får svartträda, stubbträda och ettårig grönträda inte gödslas. Flerårig grönträda får gödslas endast i samband med anläggandet. Insatsen har inte begränsningar för användning av gödselmedel utöver dessa. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5

En odlad åker och en areal för permanent gröda ska odlas i enlighet med normal god jordbrukarsed med hänsyn till förhållandena på orten. God jordbrukssed förutsätter att en odlad åker och en areal för permanent gröda bearbetas, gödslas och sås eller planteras på ett ändamålsenligt sätt så att det är möjligt att åstadkomma en jämn groning och ett enhetligt växtbestånd. Vid odlingen ska växtarter och växtsorter som lämpar sig för området

användas.

På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärgnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärgnings- och marknadsduglig skörd. På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärgnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärgnings- och marknadsduglig skörd.

På jordbruksmark längs med vattendrag och utfalldiken ska det lämnas en minst en meter bred obearbetad dikesren där varken gödselmedel eller växtskyddsmedel får spridas.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 6

Bränning av stubb av växtlighet är tillåten endast om det är nödvändigt med tanke på en lyckad sådd eller bekämpning av flyghavre och andra ogräs, växtsjukdomar eller skadedjur.

Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 7

Trädgrupper och enskilda träd som är skyddade enligt 5§ 8 punkten i Ålands landskapsförordning (1998:113) om naturvård ska bevaras om de växer på en areal om högst 0,2 hektar på ett basskifte med åker, permanent betesmark eller permanent gräsmark, en dikesren på ett basskifte eller i området mellan angränsande basskiften.

BESKRIVNING AV UTGÅNGSNIVÅN PER INSATS FÖR ÅTGÄRD M10 (Miljö- och klimatvänligt jordbruk)

	Tillämpliga bindande normer enligt avdelning VI kapitel 1 i förordning (EU) nr 1306/2013																			Aartikel 4.1 c ii och iii i (EU) nr 1307/2013,	Minimikrav			Annat	
	Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC)							Föreskrivna verksamhetskrav (SMR)													Grödselmede I	Bekämpningsmedel	Balanserad gödsling		
Insats	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13					
01	x			x	x			x														x	x	x	
02				x				x																	
03				x				x														x		x	
04					x																				
05					x																				
06					x																		x		
07					x																				x
08					x																				x
09	x				x			x																	
10					x																x				
11									x	x															
12									x	x															
13									x	x															
14																									

01 = Balanserad användning av näringsämnen

04 = Mekanisk bekämpning i potatisodling

06 = Alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling

09 = Anläggning av skyddszoner

12 = Riktade insatser på naturbeten

02 = Reducerad höstbearbetning

05 = Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter

07 = Odling av markförbättrande växter

10 = Ängsvall

13 = Skötsel av kulturmark

03 = Förbättrad användning av stallgödsel

08 = Odling av dragväxter för bin

11 = Skötsel av naturbeten med höga naturvärden

14 = Uppfödning av ursprungsraser

Tabell 1. Insats 01: Balanserad användning av näringsämnen

<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Balanserad användning av näringsämnen</u></p>	<p>Balanserad användning av näringsämnen: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Insatsen omfattar gårdens hela odlade åkerareal.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stödmottagaren ska årligen före odlingsperioden inleds upprätta en skriftlig odlingsplan. - Gårdsbruksenhetens samtliga odlade åkrar ska markkarteras med minst 5 års intervaller - Stödmottagaren ska göra en kvalitetstest av åkermarken före slutet av det tredje åtagandeåret. - De årliga odlingshändelserna ska dokumenteras i skiftesvisa anteckningar. - Om basskiftet angränsar till ett vattendrag ska det på åkern mot vattendraget lämnas en i medeltal minst tre meter bred skyddsremsa. Skyddsremsan ska vara bevuxen med flerårig vall-, hö- eller ängsväxtlighet. Skyddsremsan får inte bearbetas, gödslas eller behandlas med kemiska bekämpningsmedel. - Stödmottagaren ska, utöver vad som stadgas i lag, iaktta särskilda minimikrav för användning av gödselmedel. I minimikraven definieras utgående från markens bördighet och mullhalt nivåerna för en balanserad användning av kväve och fosfor. De merkostnader och inkomstbortfall som förorsakas av detta minimikrav ersätts inte till stödmottagaren.
<p>(EU) nr 1306/2013 avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten</p>	<p>Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1</p>	<p>Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet).</p> <p>Maximimängden stallgödsel som får användas på hösten är för fast gödsel 30 ton/ha, för flytgödsel av nötkreatur 20 ton/ha, för flytgödsel av svin 15 ton/ha och för gödsel av fjäderfä och pälsdjur 10 ton/ha. Som gödsel får en</p>	<p>De högsta tillåtna mängderna kväve och fosfor som ingår i minimikraven är lägre än de som tillåts enligt nitratbeslutet. I kostnaderna som ersätts till stödmottagaren för genomförande av insatsen ingår inte det bokföringskrav eller andra krav som föranleds av nitratbeslutet. Insatsen förutsätter en uppdatering av markkarteringen</p>

	<p>stallgödselmängd som motsvarar högst 170 kg kväve per ha och år tillföras åkern.</p> <p>Kvävegödsling dimensioneras och gödselmedlet sprids på basis av den genomsnittliga skördenivån, odlingszonen och växtföljden med målet att bevara jordens näringsbalans. En gård får för åkergödsling använda högst följande kvävemängder, som innehåller de totala kvävemängderna både i handelsgödseln och den stallgödsel och de organiska gödselmedel som används:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) höstsäd högst 200 kg kväve/ha/år, varav högst 30 kg kväve/ha på hösten och 170 kg kväve/ha på våren; vid användning av långsamt lösande kväve sprids högst 40 kg kväve/ha på hösten och 160 kg kväve/ha på våren, 2) potatis 130 kg kväve/ha/år, 3) hö och betesmark, ensilage och trädgårdsväxter 250 kg kväve/ha/år, samt 4) vårsäd, sockerbeter, oljeväxter samt andra högst 170 kg kväve/ha/år. <p>För grov mojord och grövre mineraljord minskas de ovan nämnda kvävemängderna med 10 kg/ha/år. De ovan nämnda totala kvävemängderna minskas med 40 kg/ha för torvjord där spannmål och sockerbeter odlas. För vallar på torvjord minskas mängden med 10 kg/ha.</p> <p>Om den tillåtna mängden för kvävegödsling överstiger 170 kg/ha/år, skall mängden delas upp på minst två omgångar och tiden mellan spridningarna skall vara minst två veckor.</p> <p>Stallgödselns innehåll av kväve ska analyseras minst vart femte år.</p> <p>Odlaren ska föra bok över använda kvävegödselmedel och uppnådd skördemängd.</p> <p>Kvävegödsling ska dimensioneras och gödselmedlet sprids på basis av genomsnittlig skördenivå, odlingszon, växtföljd och jordart med målet att bevara jordens näringsbalans.</p> <p>En gård får för åkergödsling använda högst följande</p>	<p>minst en gång under åtagandeperioden samt en skiftesvis bokföring som är mera omfattande än den som krävs enligt lagstiftning.</p>
--	--	---

		<p>kvävmängder, som innehåller de totala mängderna av lösligt kväve både i de oorganiska gödselmedel och i den stallgödsel och de organiska gödselmedel som används:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) höstsäd högst 200 kg kväve/ha/år, varav högst 30 kg kväve/ha på hösten och 170 kg kväve/ha på våren; vid användning av långsamt lösande kväve sprids högst 40 kg kväve/ha på hösten och 160 kg kväve/ha på våren, 2) potatis 130 kg kväve/ha/år, 3) hö och betesmark, ensilage och trädgårdsväxter 250 kg kväve/ha/år, samt 4) vårsäd, sockerbetor, oljeväxter samt andra högst 170 kg kväve/ha/år. <p>För grov mojord och grövre mineraljord minskas de ovan nämnda kvävmängderna med 10 kg/ha/år. De ovan nämnda totala kvävmängderna minskas med 40 kg/ha för torvjord där spannmål och sockerbetor odlas. För vallar på torvjord minskas mängden med 10 kg/ha. Om den tillåtna mängden för kvävegödsling överstiger 170 kg/ha/år, ska mängden delas upp på minst två omgångar och tiden mellan spridningarna ska vara minst två veckor.</p> <p>Kväveanalys av stallgödseln ska utföras med högst fem års intervall.</p> <p>Jordbrukaren ska föra bok över kvävegödselanalyserna, de kvävegödselmängder som har använts för gödsling av åkrarna, tidpunkten för gödsling och över skördenivåerna och på begäran lämna uppgifterna till tillsynsmyndigheten.</p>	
	<p>Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 1</p>	<p>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:</p> <p>På jordbruksmark längs med vattendrag ska som sådana buffertremsor som avses i bilaga II till den horisontella förordningen iakttas de gränser för förbud mot kvävegödsling och spridning av gödsel som avses i Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket,</p>	<p>De i medeltal minst tre meter breda skyddsremsor som ingår i insatsen förutsätter till skillnad från nitratbeslutet att en flerårig växtlighet anläggs på dem. Stödmottagaren erhåller ersättning för anläggningskostnaden.</p>

		det sk. nitratbeslutet. Detta innebär att det är förbjudet att sprida kvävegödselmedel närmare än fem meter från vattendrag Därefter är ytgödsling med kvävegödselmedel stallgödsel och organiska gödselmedel förbjuden på en sträcka av fem meter om marklutningen är över 2%. Ytgödsling med stallgödsel och organiska gödselmedel är alltid förbjuden om markens genomsnittliga lutning är över 10%	
	Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 4	<i>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:</i> Svartträda, stubbträda och ettårig grönträda får inte gödslas. Flerårig grönträda får gödslas endast i samband med anläggandet.	Insatsen har inte begränsningar utöver dessa. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar.
	Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5	<i>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:</i> På jordbruksmark längs med vattendrag och utfallsdiken ska det lämnas en minst en meter bred obearbetad dikesren där varken gödselmedel eller växtskyddsmedel får spridas.	De i medeltal minst tre meter breda skyddsremсор som ingår i insatsen förutsätter till skillnad från nitratbeslutet en flerårig växtlighet anläggs på dem och de är till sin bredd bredare än den dikesren som ska lämnas enligt normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden.
Minimikrav som gäller användning av växtskyddsmedel eller bekämpningsmedel	Minimikrav för användning av gödselmedel	<i>Jord- och skogsbruksministeriets förordning om gödselmedel (1784/14/2011):</i> Den högsta tillåtna mängden fosfor är 80-65 kg/ha och till trädgårdsväxter 120 115 kg/ha . Förordningen kommer att ändras hösten 2014 och de nya gränserna kommer att bli 70 kg/ha och för trädgårdsväxter 115 kg/ha . För kvävegödselmedel finns inte andra lagenliga minimikrav än de som redan tillhör tvärvillkoren genom nitratbeslutet.	De begränsningar i fosforgödsling som hör till insatsens minimikrav är lägre än i den lagstadgade utgångsnivån och bestäms utgående från markens bördighetsklass. De lagstadgade minimikraven för kväve beskrivs tidigare i tabellen på rad "Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1" För dessa lagstadgade minimikrav betalas ingen ersättning. Insatsen förutsätter en markkartering minst en gång under åtagandeperioden.
	Minimikrav för användning av bekämpningsmedel	<i>Landskapslagen (2012:41) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om växtskyddsmedel, landskapsförordningen (2012:43) i fråga om tillverkningen, godkännandet, lanseringen på marknaden, förpackningen och märkningen, lagringen och användningen av samt tillsynen över växtskyddsmedel och i Handlingsprogrammet för en hållbar användning av växtskyddsmedel på Åland (Ålands landskapsregerings beslut från 10.12.2012, ÅLR</i>	

		<p>2012/9486).</p> <p>Jordbrukaren ska anteckna föremålet för användning av bekämpningsmedel, bruksmängd och orsak till användningen.</p> <p>Skyddsavstånd till vattendrag fastställs för varje preparat när växtskyddsmedlet godkänns för användning i Finland. För preparat med mycket giftiga ämnen är skyddsavståndet 25 meter, för preparat innehållande giftiga verksamma ämnen 15 meter och för preparat med tämligen giftiga ämnen 10 meter. Inom skyddsavståndet får preparatet inte användas och utrustningen som använts för spridning får inte rengöras.</p>	<p>Insatsen krav på skiftesvisa anteckningar är mera omfattande än IPM:s krav.</p> <p>De i medeltal minst tre meter breda skyddsremсор som ingår i insatsen förutsätter till skillnad från de lagstadgade bestämmelserna en flerårig växtlighet anläggs på dem och de är till sin bredd bredare än den dikesren som ska lämnas enligt normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden. Det eventuella inkomstbortfall som förorsakas av skyddsavståndet ersätts inte till stödmottagaren.</p>
Övriga bestämmelser	Minimikrav för balanserad användning av näringsämnen	För användning av kväve- och fosforgödselmedel finns ett särskilt minimikrav utöver den ovan beskrivna lagstadgade utgångsnivån enligt nitrattbeslutet och minimikravet för användning av gödselmedel.	Stödmottagaren ska, utöver vad som stadgas i lag, iaktta särskilda minimikrav för användning av gödselmedel. I minimikraven definieras utgående från markens bördighet och mullhalt nivåerna för en balanserad användning av kväve och fosfor. De merkostnader och inkomstbortfall som förorsakas av detta minimikrav ersätts inte till stödmottagaren.

Tabell 2. Insats 02: Reducerad höstbearbetning

Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Reducerad höstbearbetning</u>	Reducerad höstbearbetning: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Stödmottagaren ska åta sig att på hösten lämna minst 1 hektar mark oplöjd efter skörden. På hösten tillåts en reducerad bearbetning som lämnar en betydlig del av stubben eller växtmassan kvar på markytan. Direktsådd är tillåten både på hösten och på våren. Ett skifte som inte har direktsåts på hösten ska plöjas eller bearbetas på något annat sätt på våren. Vårbearbetning får ske tidigast den 1 april.
(EU) nr 1306/2013	Föreskrivna	Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om	Insatsen kan inte genomföras på en åker på vilken

avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten	verksamhetskrav: SMR 1	<p><i>begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitrateslutet).</i></p> <p>Vid spridning av organisk gödsel på hösten skall gödseln alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas ned eller så skall åkern plöjas.</p> <p>Vid spridning av stallgödsel och organiska gödsel-fabrikat på hösten efter 15 september på obevuxen mark ska gödseln alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas ned eller så ska åkern plöjas.</p>	stallgödsel har spridits på hösten på grund av att stallgödseln alltid ska myllas ner eller så ska åkern plöjas. En nedmyllning kräver en kraftigare bearbetning än den reducerade bearbetningen som tillåts i insatsen.
	Normer för god jordbrukshävd och goda miljö-förhållanden: GAEC 4	<p><i>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:</i></p> <p>Minimikravet för marktäckning är att det ska finnas ett växttäckte på en icke odlad åker som sköts. Växtbeståndet ska sås senast 30 juni och får avslutas kemiskt eller mekaniskt tidigast den 1 september eller redan tidigast den 15 juli om det på åkern sås vallväxter eller växter som ska sås eller planteras på hösten .</p>	Insatsen kan inte genomföras på en icke odlad åker som sköts.

Tabell 3. Insats 03: Förbättrad användning av stallgödsel

Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Förbättrad användning av stallgödsel</u>	<p>Förbättrad användning av stallgödsel :</p> <p><i>Beskrivning av insatsen:</i></p> <p>Insatsen är riktad till gårdar som bedriver husdjursproduktion</p> <p>Stallgödsel som sprids på öppen mark ska myllas ner inom 24 timmar från spridningen. Svämngödsel eller andra gödselpreparat i vätskeform kan också spridas i åkermark med nedmyllande eller placerande utrustning. Sprids stallgödsel i växande gröda ska slangspridare användas.</p> <p>Ytgödsling på vallar får inte ske efter den 31 augusti.</p> <p>Ersättning beviljas för den åkerareal på vilken</p>
--	---	---	--

			minst 10m ³ fast gödsel eller minst 20m ³ svämngödsel har spridits på under året.
(EU) nr 1306/2013 avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten	Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1	<p>Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet).</p> <p>Maximimängden stallgödsel som får användas på hösten är för fast gödsel 30 ton/ha, för flytgödsel av nötkreatur 20 ton/ha, för flytgödsel av svin 15 ton/ha och för gödsel av fjäderfä och pälsdjur 10 ton/ha.</p> <p>Som gödsel får en stallgödselmängd som motsvarar högst 170 kg kväve per ha och år tillföras åkern.</p> <p>Kvävegödsel får inte spridas på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark. Gödsel får inte spridas under tiden mellan 15 oktober och 15 april, dock kan om marken är otjälad och torr så att inget rinner av i ett vattendrag eller det inte finns någon risk för packningsskador, gödsel spridas på hösten längst till den 15 november och utspridningen på våren påbörjas tidigast den 1 april.</p> <p>Ytgödsling på vallväxtlighet får inte ske efter den 15 september.</p> <p>Vid spridning av organisk gödsel på hösten skall gödseln alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas ned eller så skall åkern plöjas.</p> <p>På åkerområden som gång på gång översvämmas av vårflo den är kvävegödsling förbjuden under tiden mellan den 1 oktober och den 15 april, med undantag för det växtbestånd som anläggs.</p> <p>Stallgödselns innehåll av kväve ska analyseras minst vart femte år.</p> <p>Odlaren ska föra bok över använda kvävegödselmedel och</p>	<p>Stödmottagaren som tar emot och sprider stallgödsel på sin gård ska iaktta dessa bestämmelser. Ingen ersättning beviljas för de merkostnader eller inkomstbortfall som föranleds av dessa begränsningar.</p> <p>Insatsen innebär att ytgödsling på vallar inte får ske efter den 31 augusti.</p> <p>Insatsen kräver att stallgödsel som sprids i växande gröda spridas med slangspridare.</p> <p>Insatsen förutsätter att stallgödsel som sprids på öppen mark ska myllas ner inom 24 timmar från spridningen även på våren och sommaren.</p>

		<p><u>uppnådd skördemängd.</u></p> <p>De maximimängder av stallgödsel som får spridas per hektar på hösten efter 15 september är för fast strögödsel för nötkreatur 30 ton/ha, för flytgödsel av nötkreatur 20 ton/ha och för flytgödsel av svin 15 ton/ha. Maximimängder för andra fraktioner av stallgödsel från produktionsdjur beräknas utgående från att mängden lösligt kväve i stallgödsel och i organiska gödselafabrikat som sprids på hösten efter 15 september får vara högst 35 kg/ha.</p> <p>Den maximala mängd flytgödsel som får köras ut på hösten efter 31 oktober begränsas till den mängd gödsel som produceras på gården under 6 veckors tid och specificeras utgående från gårdens djurbesättning.</p> <p>I fråga om stallgödsel och organiska gödselafabrikat som innehåller stallgödsel får en mängd som motsvarar högst 170 kg lösligt kväve per ha och år tillföras åkern, dock med beaktande av bestämmelserna beträffande kvävegödsling, se insats 01.</p> <p>Gödselmedel får inte spridas på tjälad, snötäckt eller vattenmättad mark. Stallgödsel och organiska gödselafabrikat får inte spridas under tiden från 1 november till 15 april. Om marken är otjälad och torr så att inget rinner av i ett vattendrag kan utspridningen på våren påbörjas tidigare, dock tidigast den 1 april. En förlängning av spridningstiden på hösten generellt för hela Åland med maximalt 6 veckor kan beviljas av landskapsregeringen efter ansökan från en branschorganisation. Förlängning av spridningstiden kan även av synnerliga skäl och efter särskild prövning beviljas av landskapsregeringen till enskilda jordbrukare efter inlämnad ansökan.</p> <p>Ytgödsling av stallgödsel och organiska gödselafabrikat på vallväxtlighet får inte ske på hösten efter den 15 september. Vid spridning av stallgödsel och organiska gödselafabrikat på hösten efter 15 september på obevuxen mark ska gödseln</p>	
--	--	---	--

		<p>alltid omedelbart, senast inom ett dygn, myllas ned eller så ska åkern plöjas.</p> <p>På åkerområden som gång på gång översvämmas av vårflo den är kvävegödsling förbjuden under tiden mellan den 1 oktober och den 1 april, med undantag för det växtbestånd som anläggs.</p> <p>Kväveanalys av stallgödseln ska utföras med högst fem års intervall.</p> <p>Jordbrukaren ska föra bok över kvävegödselanalyserna, de kvävegödselmängder som har använts för gödsling av åkrarna, tidpunkten för gödsling och över skördenivåerna.</p>	
	Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 4	<p>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:</p> <p>Svartråda, stubbträda och ettårig grönträda får inte gödslas. Flerårig grönträda får gödslas endast i samband med anläggandet.</p>	Insatsen har inte begränsningar utöver dessa. Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar.
Minimikrav som gäller användning av växtskyddsmedel eller bekämpningsmedel	Minimikrav för användning av gödselmedel	<p>Jord- och skogsbruksministeriets förordning om gödselfabrikat (1784/14/2011):</p> <p>Den högsta tillåtna mängden fosfor är 80 65 kg/ha och till trädgårdsväxter 120 150 kg/ha. Förordningen kommer att ändras hösten 2014 och de nya gränserna kommer att bli 70 kg/ha och för trädgårdsväxter 115 kg/ha. För kvävegödselmedel finns inte andra lagenliga minimikrav än de som redan tillhör tvärvillkoren genom nitratbeslutet.</p>	Stödmottagaren ska iaktta minimikraven för användning av gödselmedel. Ingen ersättning beviljas för de merkostnader eller inkomstbortfall som föranleds av dessa begränsningar.
Övriga bestämmelser	Minimikrav för balanserad användning av näringsämnen	För användning av kväve- och fosforgödselmedel finns ett särskilt minimikrav utöver den ovan beskrivna lagstadgade utgångsnivån enligt nitratbeslutet och minimikravet för användning av gödselmedel.	Stödmottagaren ska, utöver vad som stadgas i lag, iaktta särskilda minimikrav för användning av gödselmedel. I minimikraven definieras utgående från markens bördighet och mullhalt nivåerna för en balanserad användning av kväve och fosfor. De merkostnader och inkomstbortfall som förorsakas av detta minimikrav ersätts inte till stödmottagaren.

Tabell 4. Insats 04: Mekanisk ogräsbekämpning i potatisodling

<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Mekanisk ogräsbekämpning i potatisodling</u></p>	<p>Mekanisk ogräsbekämpning i potatisodling : <i>Beskrivning av insatsen:</i> Stödmottagaren ska åta sig att inte använda kemiska bekämpningsmedel mot ogräs på minst 1 hektar av den areal på vilken potatis odlas. Om ogräs bekämpas ska mekaniska bekämpningsmetoder användas. Alla odlingsåtgärder som genomförs inom ramen för insatsen ska dokumenteras i de skiftesvisa anteckningarna.</p>
	<p>Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5</p>	<p><i>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:</i> På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd.</p>	<p>Enligt normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden är det tillåtet att använda kemisk bekämpning. Insatsen ska uppmuntra till mekaniska bekämpningsmetoder.</p>

Tabell 5. Insats 05: Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter

<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter</u></p>	<p>Användning av täckmaterial för trädgårdsväxter: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Stödmottagaren ska åta sig att använda täckmaterial i raderna vid odling av ettåriga trädgårdsväxter eller att använda täckmaterial i raderna eller mellan raderna vid odling av fleråriga trädgårdsväxter. Vid odling av ettåriga trädgårdsväxter ska marken i raderna täckas med halm, flis, gräsklipp, biologiskt nedbrytbar plast, täckpapper eller med</p>
---	--	--	---

			<p>annat organiskt material som inte är skadligt för jordmånen.</p> <p>Vid odling av fleråriga trädgårdsväxter ska marken i raderna täckas med halm, flis, gräsklipp, biologiskt nedbrytbar plast eller med annat organiskt material, täckpapper eller med gräs som klipps. Marken mellan raderna ska täckas antingen med sått gräs som klipps eller med annat organiskt material som är inte är skadligt för jordmånen.</p>
	<p>Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5</p>	<p><i>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:</i></p> <p>En odlad åker och en areal för permanent gröda ska odlas i enlighet med normal god jordbrukarsed med hänsyn till förhållandena på orten. God jordbrukssed förutsätter att en odlad åker och en areal för permanent gröda bearbetas, gödslas och sås eller planteras på ett ändamålsenligt sätt så att det är möjligt att åstadkomma en jämn groning och ett enhetligt växtbestånd.</p> <p>På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd.</p>	<p>Normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden omfattar inte krav på användning av täckmaterial. I vissa odlingar hör täckning med plast till ett normalt odlingsförfarande. Insatsen förutsätter dock användning av organiska gödselmedel vilket är mera krävande och dyrare än användning av plast.</p>

Tabell 6. Insats 06: Alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling

<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU)</p>	<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling</u></p>	<p>Alternativa bekämpningsmetoder i trädgårdsodling: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Stödmottagaren ska använda sådana hjälpmedel för uppföljning av bekämpningsmetoder som är lämpade för varje växtart eller motsvarande</p>
---	---	--	---

	nr 1305/2013		metoder med vilka man kan följa med hur de alternativa bekämpningsmetoderna lyckas. På basen av uppföljningen förbinder sig stödmottagaren att vid bekämpningen använda någon för den berörda växtarten eller växtförstöraren i fråga tillämplig biologisk eller mekanisk bekämpningsmetod antingen enbart eller i kombination med kemiska bekämpningsmetoder. Stödmottagaren väljer de bekämpningsåtgärder som ska genomföras och vilka är lämpliga med tanke på den odlade växten samt anmäler de i samband med den årliga ansökan om ersättning.
	Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5	<i>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:</i> På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd.	Insatsen kräver att odlaren använder enbart alternativa bekämpningsmetoder vilket är mera krävande och dyrare än en sedvanlig kemisk bekämpning.
	Minimikrav för användning av bekämpningsmedel	<i>Landskapslagen (2012:41) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om växtskyddsmedel, landskapsförordningen (2012:43) i fråga om tillverkningen, godkännandet, lanseringen på marknaden, förpackningen och märkningen, lagringen och användningen av samt tillsynen över växtskyddsmedel och Handlingsprogrammet för en hållbar användning av växtskyddsmedel på Åland (Ålands landskapsregerings beslut från 10.12.2012, ÅLR 2012/9486).</i> Principerna om ett integrerat växtskydd (IPM) ska följas vilket innebär att alla möjliga och för en viss situation lämpliga bekämpningsmetoder ska följas och samordnas.	De alternativa bekämpningsmetoder som ersätts är inte ekonomiskt lönsamma jämfört med andra sedvanliga metoder och de är inte heller allmänt förekommande. De alternativa bekämpningsmetoder som hör till insatsen är noggrant identifierade och överskrider kraven för IPM.

		<p>Användningen av bekämpningsmedel och andra växtskyddsmetoder ska hållas på en nivå som är ekonomiskt befogad.</p> <p>Utrustning som används för spridning av växtskyddsmedel i yrkesmässig användning ska kontrolleras minst en gång före den 26 november 2016. Fram till år 2020 ska kontrollerna göras minst vart femte år och därefter minst vart tredje år. Ny utrustning ska kontrolleras minst en gång inom fem år efter att utrustningen anskaffats. Därefter får endast utrustning som kontrollerats och godkänts enligt ovanstående användas yrkesmässigt. Bärbar utrustning eller ryggburna sprutor kan befrias från kontrollerna.</p> <p>Personer som yrkesmässigt använder bekämpningsmedel ska känna till eventuella risker som användningen av bekämpningsmedel innebär för människans hälsa och miljön. Informationen kan skaffas antingen genom utbildning eller på annat sätt. En examen ingår i utbildningen och gäller under en viss tid (fem år).</p> <p>Växtskyddsmedel ska lagras i sina ursprungliga förpackningar separat från livsmedel och foder samt utom räckhåll för barn. Växtskyddsmedel som klassificeras som giftiga eller akut giftiga ska förvaras i ett låst utrymme.</p> <p>Skyddsavstånd till vattendrag fastställs för varje preparat när växtskyddsmedlet godkänns för användning i Finland. För preparat med mycket giftiga ämnen är skyddsavståndet 25 meter, för preparat innehållande giftiga verksamma ämnen 15 meter och för preparat med tämligen giftiga ämnen 10 meter. Inom skyddsavståndet får preparatet inte användas och utrustningen som använts för spridning får inte rengöras.</p>	
--	--	---	--

Tabell 7. Insats 07: Odling av markförbättrande växter

Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr	Ytterligare specificering av kraven i	Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Odling av markförbättrande växter</u>	Odling av markförbättrande växter: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Som markförbättrande växter kan odlas bl.a
---	--	---	--

1305/2013	utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013		<p>fånggrödor, grüngödslingsvall, saneringsväxter så som vitsenap och oljerättika och andra markluckrande växter så som lucern och cikoria. Stödmottagaren ska åta sig att odla markförbättrande växter på minst 1 hektar under varje år under åtagandeperioden.</p> <p>En fånggröda som sås efter att huvudgrödan är skördad skall sås senast 30 augusti. Högst 50 procent perenna vallbaljväxter får ingå i utsädet. Fånggrödan får inte skördas, utnyttjas som bete eller användas till någon annan form av produktion och den får inte brytas med kemiska preparat.</p> <p>Grüngödslingsvallarna ska ingå i gårdens normala växtföljd och användas som gödselmedel för odlingsväxten följande år. Grüngödslingsvallen får inte placeras före eller efter vall, träda eller icke odlad åker som sköts och den får finnas på samma skifte högst två år i följd.</p>
(EU) nr 1306/2013 avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten	Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5	<p>En odlad åker och en areal för permanent gröda ska odlas i enlighet med normal god jordbrukarsed med hänsyn till förhållandena på orten. God jordbrukssed förutsätter att en odlad åker och en areal för permanent gröda bearbetas, gödslas och sås eller planteras på ett ändamålsenligt sätt så att det är möjligt att åstadkomma en jämn groning och ett enhetligt växtbestånd. Vid odlingen ska växtarter och växtsorter som lämpar sig för området användas. Sådden eller planteringen ska göras senast den 30 juni.</p> <p>På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings- och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärnings- och marknadsduglig skörd.</p>	Normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden förutsätter inte att saneringsväxter odlas.

Förgröning	Areal med ekologisk fokus	Statsrådets förordning (FFS x/201x)(FFS 234/2015) om grundstöd, förgröningsstöd och stöd till unga jordbrukare Till areal med ekologisk fokus räknas trädor, kvävefixerande växter, energiträd med kort omloppstid och landskapselement som avses i tvärvillkoren	För att undvika dubbelfinansiering kan som saneringsväxter eller andra markluckrande växter inte godkänns sådana kvävefixerande växter som godkänns som ekologisk fokusareal (EFA).
------------	---------------------------	---	---

Tabell 8. Insats 08: Odling av dragväxter för bin

Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Odling av dragväxter för bin</u>	Odling av dragväxter för bin: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Stödmottagaren ska åta sig att odla dragväxter för bin på minst 1 hektar under varje år under åtagandeperioden. En åker med dragväxter för bin ska sås med skilt definierade ettåriga växter. Växtligheten får inte förstöras med kemiska preparat, ej heller slås före blomningen är avslutad. Stödmottagaren ska på begäran kunna påvisa att växterna odlas för honungsproduktion.
(EU) nr 1306/2013 avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten	Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5	En odlad åker och en areal för permanent gröda ska odlas i enlighet med normal god jordbrukarsed med hänsyn till förhållandena på orten. God jordbrukssed förutsätter att en odlad åker och en areal för permanent gröda bearbetas, gödslas och sås eller planteras på ett ändamålsenligt sätt så att det är möjligt att åstadkomma en jämn groning och ett enhetligt växtbestånd. Vid odlingen ska växtarter och växtsorter som lämpar sig för området användas. Sådden eller planteringen ska göras senast den 30 juni. På odlad åkerjord ska växtskyddet skötas med hjälp av växelbruk eller på mekanisk, biologisk eller kemisk väg. Jordbrukaren ska förfara så att produktion av en bärnings-	Ingen ersättning beviljas för kraven i god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden.

		och marknadsduglig skörd är möjlig. Om ingen skörd bärgas från jordbruksmarken ska den växtlighet som produceras på jordbruksmarken vid behov hanteras så att det också följande år går att anlägga ett växtbestånd på jordbruksmarken eller producera en bärgnings- och marknadsduglig skörd.	
Förgröning	Areal med ekologisk fokus	<i>Statsrådets förordning (FFS x/201x)(FFS 234/2015) om grundstöd, förgröningsstöd och stöd till unga jordbrukare</i> Till areal med ekologisk fokus räknas trädor, kvävefixerande växter, energiträd med kort omloppstid och landskapselement som avses i tvärvillkoren	För att undvika dubbelfinansiering kan som en dragväxt för bin inte godkännas sådana kvävefixerande växter som godkänns som ekologisk fokusareal (EFA).

Tabell 09. Insats 09: Anläggning av skyddszon

Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Anläggning av skyddszon</u>	Anläggning av skyddszon: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Stödmottagaren ska åta sig att anlägga och därefter under hela åtagandeperioden sköta en skyddszon som är minst 3 meter men högst 25 meter bred. I motiverade fall kan skyddszonen vara bredare än 25 meter Skyddszonen ska under hela åtagandeperioden vara bevuxen med vallgräs. Därefter får området inte under åtagandeperioden bearbetas, gödslas eller behandlas med kemiska bekämpningsmedel. Växtligheten ska slås en gång per år och det slagna gräset ska föras bort.
(EU) nr 1306/2013 avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten	Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 1	<i>Ålands landskapsregerings beslut (2000:79 (2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket (nitratbeslutet).</i> Det är förbjudet att sprida kvävegödselmedel närmare än 5 meter från vattendrag. Därefter är ytgödning med kvävegödselmedel, stallgödsel och organiska gödselmedel förbjuden på en sträcka av 5 meter om marklutningen är över 2 %.	Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar. Insatsen förutsätter att en skyddszon med flerårigt gräs anläggs.
	Normer för god jordbrukshävd och	<i>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt</i>	Ingen ersättning beviljas för dessa begränsningar. Insatsen förutsätter att en skyddszon med flerårigt

	goda miljöförhållanden: GAEC 1	<i>tvärvillkor:</i> På jordbruksmark längs med vattendrag ska som sådana buffertremsor som avses i bilaga II till den horisontella förordningen iakttas de gränser för förbud mot kvävegödsling och spridning av gödsel som avses i Ålands landskapsregerings beslut (2000:79) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater från jordbruket, det sk. nitratbeslutet. Detta innebär att det är förbjudet att sprida kvävegödselmedel närmare än fem meter från vattendrag. Därefter är ytgödsling med kvävegödselmedel förbjuden på en sträcka av fem meter om marklutningen är över 2%. Ytgödsling med stallgödsel är alltid förbjuden om markens genomsnittliga lutning är över 10%.	gräs anläggs.
	Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5	<i>Statsrådets förordning (FFS 4/2015) (FFS 4/2015) om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt tvärvillkor:</i> På jordbruksmark längs med vattendrag och utfallsdiken ska det lämnas en minst en meter bred obearbetad dikesren där varken gödselmedel eller växtskyddsmedel får spridas.	Ingen ersättning beviljas för denna areal. Ersättning beviljas för den areal som är utöver dikesrenen. (ej för den meter som är närmast diket)

Tabell 10. Insats 10: Ängsvall

Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Ytterligare specifikation av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Ängsvall</u>	Ängsvall: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Stödmottagaren ska åta sig att bevara den växtlighet som finns på ängsvallarna. Ängsvallarna ska slå en gång per år och det slagna gräset ska föras bort. Under åtagandeperioden får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas på vallarna och de får heller inte bearbetas.
(EU) nr 1306/2013 avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten	Normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden: GAEC 5	Permanent gräsmark och permanent betesmark får gödslas och brukas för bete på ett ändamålsenligt sätt. Vid behov kan växtligheten förnyas genom bearbetning och sådd av från gräsväxter och örtartat foder. Om permanent gräsmark och permanent betesmark används för betesgång får detta inte medföra jorderosion och markytan ska förbli täckt av växtlighet. Slåtern ska genomföras vid en sådan tidpunkt	Insatsen förutsätter att ängsvallen slå minst en gång per år och att det slagna gräset föras bort. Handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel får inte användas.

		och på ett sådant sätt att skyddet för vilda växter fåglar däggdjur beaktas. Jordbrukaren kan utnyttja slätterresterna. Slätterresterna behöver inte bärgas från den permanenta betesmarken och den permanenta gräsmarken.	
I förordning (EU) nr 1307/2013 artikel 4 punkt 1 ii) och iii) avsedda krav på minimiverksamhet	Bevarande av permanenta beten	<i>Statsrådets förordning (FFS x/201x) (FFS 234/2015) om grundstöd, förgröningsstöd och stöd till unga jordbrukare.</i> Permanent beten ska bevaras men betena behöver varken slå eller betas årligen.	En ängsvall ska slå årligen

Tabell 11. Insats 11: Skötsel av naturbeten med höga naturvärden

Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013	Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Skötsel av naturbeten med höga naturvärden</u>	Skötsel av naturbeten med höga naturvärden: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Insatsen omfattar inte permanent betesmark. Jordbrukaren ska åta sig att hålla ett tillräckligt betetryck på de naturbeten som omfattas av åtagandet. Antalet betande djur ska anpassa till betesområdets storlek. Betetrycket ska motsvara foderproduktionen och –tillväxten på betet. Djuren ska årligen beta på betet senast den 15 augusti. Området får inte växa igen med sly och buskar. Kompletterande skötselåtgärder så som röjning, slätter och putsning ska utföras om igenväxning börjar förekomma. Betet ska årligen vara väl avbetat senast 30 september och vid behov åtgärdat med kompletterande skötsel. Uppgifter om antalet betesdjur och betesperiodens längd ska antecknas i beteskorten. Tillskottsutfodring på betet är begränsad.
(EU) nr 1306/2013 avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten	Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 2 och 3	På det skyddade området är det inte tillåtet att försämra levnadsmiljön för vissa arter och bestämmelserna i skyddsbesluten måste följas. Bestämmelserna förpliktar inte markägaren till aktiva åtgärder.	Insatsen kräver aktiva åtgärder av stödmottagaren

--	--	--	--

Tabell 12. Insats 12: Riktade insatser på naturbeten

<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Riktade insatser på naturbeten</u></p>	<p>Riktade insatser på naturbeten: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Insatsen omfattar inte permanent betesmark. Stödmottagaren ska åta sig att sköta betena i enlighet med den skötselplan. Betena ska betas med ett lämpligt och för artsammansättningen anpassat betetryck så att området varken blir över- eller underbetat. Tillskottsutfodringen är begränsad Betet ska dessutom avskiljas med stängsel från gödslade betesvallar på åkermark. På avtalsområdet får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas och det får heller inte bearbetas. Uppgifter om antalet betande djur, betesperiodens längd och utförda skötselåtgärder ska antecknas i en skötseldagbok.</p>
<p>(EU) nr 1306/2013 avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten</p>	<p>Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 2 och 3</p>	<p>På det skyddade området är det inte tillåtet att försäma levnadsmiljön för vissa arter och bestämmelserna i skyddsbesluten måste följas. Bestämmelserna förpliktar inte markägaren till aktiva åtgärder.</p>	<p>Insatsen kräver aktiva åtgärder av stödmottagaren</p>

Tabell 13. Insats 13: Skötsel av kulturmark

<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Ytterligare specificering av kraven i utgångsnivån enligt i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013</p>	<p>Utgångsnivån som avses i art. 28(3) i förordning (EU) nr 1305/2013 på Åland för insats: <u>Skötsel av kulturmark</u></p>	<p>Skötsel av kulturmark: <i>Beskrivning av insatsen:</i> Insatsen omfattar inte permanent betesmark. Stödmottagaren ska åta sig att hålla betande husdjur på de naturbeten som omfattas av åtagandet. Betetrycket ska motsvara foderproduktionen och –tillväxten på betet. Djuren ska årligen beta på betet senast den 15</p>
--	---	--	---

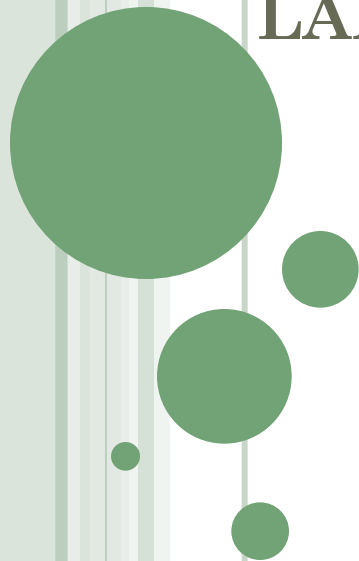
			<p>augusti. Området får inte växa igen med sly och buskar.</p> <p>Kompletterande skötselåtgärder så som röjning, slåtter och putsning ska utföras om igenväxning börjar förekomma. Betet ska årligen vara väl avbetat senast 30 september och vid behov åtgärdat med kompletterande skötsel.</p> <p>Uppgifter om antalet betesdjur och betesperiodens längd ska antecknas i beteskorten.</p> <p>På naturbeten får inte handelsgödsel eller kemiska bekämpningsmedel användas, betena får heller inte bearbetas.</p>
(EU) nr 1306/2013 avdelning VI kapitel föreskrivna verksamhetskrav som fastställs i unionsrätten	Föreskrivna verksamhetskrav: SMR 2 och 3	På det skyddade området är det inte tillåtet att försämra levnadsmiljön för vissa arter och bestämmelserna i skyddsbesluten måste följas. Bestämmelserna förpliktar inte markägaren till aktiva åtgärder.	Insatsen kräver aktiva åtgärder av stödmottagaren

LANDSBYGDSUTVECKLINGSPROGRAM

2014 - 2020

Bilaga 4

PROGRAMÄNDRING 2

Ändringar i de allmänna villkoren som gäller för mer än en åtgärd

- Nytt LR:s beslut (ÅFS 2016:41) om begränsning av utsläpp i vatten av nitrater i jordbruket (sk. nitratbeslutet)
- Innebär främst:
 - Förlängning av spridningstiden av stallgödsel på hösten från 15 oktober till 1 november + 6 veckor enligt dispens
 - Spridning av flytgödsel efter 31.10 max 6 veckors produktion
 - Definitioner och förtydliganden

PROGRAMÄNDRING 2

- Nitratbeslutet
 - Utgör en del av *tvärvillkoren*
 - Utgör delvis *basnivån* för åtgärder inom Miljö- och klimatvänligt jordbruk (M10) och Ekologiskt jordbruk (M11)
- Tvärvillkoren beskrivs
 - allmänt i programmets punkt 8.1
 - för en enskild insats i punkten "Information som är specifik för insatsen"
- Basnivån beskrivs i bilaga
- Föranleder inte ändringar i åtgärderna

PROGRAMÄNDRING 2

Åtgärd M10 Miljö- och klimatvänligt jordbruk

Åtgärd M11 Ekologisk produktion

Behov av flexibilitet på gårdarna för att anpassa produktionen under åtagandeperioden

- *Minskning och överföring av mark*
 - I enlighet med artikel 47.2 i förordning (EU) nr 1305/2013
 - Ett åtagande kan upphöra att gälla utan återkrav vid överföring av mark helt eller delvis från jordbruksföretaget

PROGRAMÄNDRING 2

- *Omvandling och justering av ett åtagande under åtagandeperioden*
 - I enlighet med artikel 14.2 i förordning (EU) nr 1305/2013
 - *Omvandling* till ett åtagande som kräver mera insatser av stödmottagaren
 - *Justering*
 - vid generationsväxlingar eller vid överföring av hela eller delar av gårdsbruksenheten
 - Åtagandets areal kan minska
 - Ett frivilligt komplement kan frånträdas
 - Gårdstypen ändras från husdjursgård till växtodlingsgård

ENTREPRENÖRSKAP OCH KOMPETENS STRUKTURFONDSPROGRAM PÅ ÅLAND 2014-2020

EUROPEISKA REGIONALA
UTVECKLINGSFONDEN (ERUF)

EUROPEISKA SOCIALFONDEN (ESF)

BILAGA 5

Alandica 17 November 2016

Susanne Strand

LÄGESANALYS

- Första ansökningsomgång 2015, 3 st Eruf projekt + offentligt riskkapital samt 8 st ESF projekt
- Andra ansökningsomgång öppnades 2016
 - Maj för ESF samtliga investeringsprioriteringar
 - Augusti för Eruf riktad mot investeringsprioritering ”Stödja kapaciteten för SMF att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser” ifråga om aktiviteter som:
 - -utvecklar företagens konkurrenskraft genom en tillämpning av kostnadseffektiva energieffektivitetsåtgärder i syfte att minska energikostnaderna och
 - -ökar kunskaperna om miljöledningssystem, vilket inkluderar energibesparingsåtgärder t.ex. genom att tillhandahålla professionell rådgivning.

LÄGESANALYS

- ESF, fem st ansökningar inlämnade varav tre projekt beviljades finansiering samt två fick avslag. Komptensutveckling för företagare i den åländska skärgården, ett inom marginalisering vilket är ett huvudprojekt utifrån tidigare förstudie, ett systembygge inom vägledning. Ett projekt från ansökningsomgång 1 beviljades finansiering efter komplettering, vilket gällde kompetensutveckling för lärare.
- Eruf, ett projekt beviljades finansiering, utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag och forsknings- och utvecklingscentrum samt att utveckla energirådgivningstjänster och informationskanaler.

LÄGESANALYS FORTS,

- Ett ESF projekt avslutades 2016, en förstudie som resulterat i ett huvudprojekt i omgång 2.
- I det stora hela positiv respons gällande de projekt som valt förenklade kostnadsmodeller.
 - Eruf; 2 projekt av 4 tillämpar 15 % schablon
 - ESF; 5 projekt av 12 med klumpsumma eller 40 % schablon, ingen tillämpar enhetskostnad)

LÄGESANALYS OFFENTLIGT RISKKAPITAL

- Ålands Utvecklings Ab (ÅUAB) genomför finansieringsinstrumentet.
- Ett första finansieringsbeslut har fattats i ett portföljbolag i expansionsfas om 50 000 euro.
- Under hösten har ytterligare finansiering i 4 portföljbolag aktualiserats där det pågår diskussioner gällande den privata finansieringen.
- Utgör aldrig inte mer än 50% i varje enskild investering i målföretag.
- Enligt uppgift från ÅUAB ytterligare projekt under diskussion.

PROJEKTENS IMPLEMENTERING

- För projekten fastställs i villkoren till finansiering specifika redovisningsperioder 2 st per år (31.3 samt 30.9), då ska inlämnas en ekonomisk redovisning och lägesrapportering.
- Första och andra delredovisning med lägesrapportering har lämnats in. Första utbetalningar har gjorts till stödmottagarna. Delredovisning 2 delvis under beredning och komplettering.
- Inlämnad lägesrapportering påvisar att prognosen för att nå de i programmet uppställda målsättningarna för den sk resultatreserven är positiv;
 - Eruf; 6 st företag får stöd ur finansieringsinstrumentet och totala offentliga stödberättigande utgifter 820 000 euro.
 - ESF; Antal deltagare 280 st samt totala offentliga stödberättigande utgifter om 935 540 euro.

PROJEKTENS IMPLEMENTERING FORTS,

- I fråga om lägesrapportering uppmärksamma att Eruf projekt rapporterar vid avslut, det gör att resultaten kommer sent i programperioden.
- ESF rapporterar i realtid.

FINANSIERING 2016

Insatsområde (Prioriterat område)	Fond	Regionkategori	Grund för beräkning av unionsstöd*	Total finansiering (i euro) (total offentlig finansiering)	Medfinansieringsgrad (%)	Total stödberättigande kostnad för insatser som valts ut för stöd (i euro)	Andel av det totala anslaget som omfattas av valda insatser (%)	Offentlig stödberättigande kostnad för insatser som valts ut för stöd (i euro)	Totala stödberättigande utgifter som deklarerats av stödmottagare till den förvaltande myndigheten (i euro)	Andel av det totala anslaget som omfattas av stödberättigande utgifter som deklarerats av stödmottagare (%)	Antal utvalda insatser (=projekt)
Entreprenörskap och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Offentligt	4 645 076,00	50 %	1 675 049,06	36,06 %	1 675 049,06	154 032,97	3,32 %	5
Delaktighet och kompetens	ESF	Mer utvecklade	Offentligt	4 946 284,00	50 %	4 133 195,80	83,56 %	4 133 195,80	101 800,03	2,06 %	12
Tekniskt stöd	ESF	Mer utvecklade	Offentligt	399 640,00	50 %	0,00	0,00 %	0,00	0,00	0,00 %	0
Totalt ESF		Mer utvecklade	Offentligt	5 345 924,00	50 %	4 133 195,80	77,31 %	4 133 195,80	101 800,03	1,90 %	5
Totalt Eruf		Mer utvecklade	Offentligt	4 645 076,00	50 %	1 675 049,06	36,06 %	1 675 049,06	154 032,97	3,32 %	12
Totalsumma	Eruf,ESF	Mer utvecklade	Offentligt	9 991 000,00	50 %	5 808 244,86	58,13 %	5 808 244,86	255 833,00	2,56 %	17

KOMMUNIKATIONSÅTGÄRDER

- Kommunikationsåtgärder, mindre ”give aways” samt informationsskyltar har tagits fram till projekten. Information har vidare getts via riktad information och media. Beviljade projekt har synts i olika media.
- Inplanerat ett informationstillfälle i början av december tillsammans med Ålands näringsliv och Ålands utvecklings Ab, en kapitalmarknadsdag.
- För 2017 ett informationstillfälle med inslag av best practice.

ADMINISTRATION

- En första version av den nya E-tjänsten ”ansökningsportalen” driftsattes maj 2015, innefattande funktionalitet för stödansökan. Portalen har uppdaterats med funktionalitet för ansökan om utbetalning, återkrav samt projektredovisning. Handläggargränssnittet driftsattes den 1 november 2016.
- De system som avses i första stycket ska främja funktionalitet mellan nationella ramar och unionsramar och göra det möjligt för stödmottagarna att lämna alla de uppgifter som avses i första stycket en gång.
- Ansökningsomgång 1 och 2 genomfördes genom den nya E-tjänsten, finansieringsbeslut togs genom pappersbeslut. Utbetalningar har gjorts utanför systemet. Nationella förskott har erlagts inom ramen för ESF. Nästa ansökningsomgång och redovisningsperiod ska ske genom systemet.
- Utnämning av myndigheter, målsättning att detta ska vara gjort därefter, revisorerna fått material, nu kan man gå igenom systemet. Målsättning så snart som möjligt.

HORISONTELLA KRITERIER

- Åtgärder för att främja;
 - Jämställdhet, lika möjligheter och icke diskriminering, flera utbildningstillfällen riktade till landskapsregeringens personal.
 - Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar, stor möte gällande universell design planeras i januari 2017. Inventering av 45 turism anläggningar ur ett tillgänglighetsperspektiv finansierat av LR.
 - Hållbar utveckling, framtagande av en ”utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland” 2016. framtagen i ett brett partnerskap och innehåller en vision, sju strategiska utvecklingsmål per år 2030, förslag på indikatorer och stödstrukturer för agendans förverkligande. Innefattar också områden som jämställdhet, lika möjligheter och tillgänglighet.

UTVÄRDERING

- Utvärdering. Genomförs av en oberoende utvärderare och ska genomföras minst en gång under programperioden.
- Syftet att bedöma effektiviteten och verkan av programfinansieringen i förhållande till programmets målsättning, fondernas målsättning och i förhållande till Europa 2020 strategin
- Ök godkände utvärderingsplan nov 2015. Anbudshandlingar har utarbetats och anbud begärs in inom kort. Anbud har inbegärts i två omgångar genom en öppen upphandling. Ett anbud inkom i omgång vilket förkastades då anbudet inte uppfyllde samtliga "ska" krav. Beslut gällande omgång 2 har inte tagits.

